

Валідація України

Оцінка прогресу імплементації стандарту ІПВГ від 2019р.

Зміст

Список скорочень	3
Резюме.....	4
Оцінна картка валідації	8
Система підрахунку балів валідації ІПВГ	9
1. Показники ефективності та сталого розвитку	11
2. Результати та вплив	13
3. Участь зацікавлених сторін	19
4. Прозорість	23
Огляд видобувного сектору (Вимоги 3.1, 6.3)	23
Регуляторна база та фіскальний режим (Вимоги 2.1, 2.4, 6.4)	24
Ліцензії та права власності (Вимоги 2.2, 2.3)	27
Бенефіцеарна власність (Вимога 2.5)	30
Частка державної власності (Вимоги 2.6, 4.2, 4.5, 6.2).....	32
Виробництво та експорт (Вимоги 3.2, 3.3)	37
Справляння доходів (Вимоги 4.1, 4.3, 4.4, 4.7, 4.8, 4.9)	38
Управління доходами (Вимоги 5.1, 5.3)	42
Субнаціональний внесок (Вимоги 4.6, 5.2, 6.1)	44
Довідкова інформація	47
Джерела	48
Додаток А: Адапована імплементація.....	49

Список скорочень

АРІФРУ	Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України
АТ	Акціонерне товариство
АФЗ	Аудит фінансової звітності
БВ	Бенефіціарні власники
БГЗО	Багатостороння група зацікавлених сторін
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВДВ	Валова додана вартість
грн.	Українська гривня
дол. США	Долар США
ДП	Державне підприємство
ДУП	Державне (унітарне) підприємство
Євро	Європейське Євро
ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань України
ЄДРПОУ	Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України
ЗАТ	Закрите акціонерне товариство
ІПВГ	Ініціатива прозорості видобувних галузей
ІПВГ України	Ініціатива прозорості видобувних галузей України
КДВ	Кустарний та дрібномасштабний видобуток
КМУ	Кабінет Міністрів України
КФВ	Квазіфіскальні витрати
МВФ	Міжнародний валютний фонд
Млн ст. куб. футів	Мільйони стандартних кубічних футів, одиниця об'єму газу
МССП	Міжнародний стандарт супутніх послуг, виданий Радою з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості
НА	Незалежний адміністратор
НАК	Національна акціонерна компанія
НАК «Нафтогаз України»	АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»
НКРЕКП	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
НУО	Неурядова організація
ОГС	Організація громадянського суспільства
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПЕП	Політично експонована особа
ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
ПТЗ	Положення та технічне завдання
СП	Спільне підприємство
ТОВ	Товариство з обмеженою відповідальністю
ТОВ «ОГТСУ»	ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»
УГВ	АТ «Укргазвидобування»
УРП	Угода про розподіл продукції

Резюме

Даний проєкт валідаційного звіту надає висновки з валідації України, ініційованої 1 жовтня 2024 року та проведеної Міжнародним секретаріатом. Проєкт звіту підготовлений для перегляду багатосторонньою групою зацікавлених сторін (БГЗО) на 9 травня. Після коментарів, отриманих від БГЗО, 28 травня, валідаційний звіт доопрацьовано та подано на розгляд Раді ІПВГ. За фінальною оцінкою, Україна перевиконала одну вимогу ІПВГ, повністю виконала 17, переважно виконала 10 та частково виконала 1 вимогу. 3 вимоги визнано такими, що не застосовуються.

Адаптована імплементація в Україні

У [березні 2021 року](#) та [жовтні 2023 року](#) Рада ІПВГ прийняла запит багатосторонньої групи зацікавлених сторін ІПВГ України на адаптовану імплементацію Стандарту ІПВГ у видобувних галузях з урахуванням окремих територій, окупованих Росією. Запит відносився до звітності ІПВГ за 2022 та 2023 роки. Погоджуючи рішення про адаптовану імплементацію, Рада ІПВГ відмітила, що через війну Росії проти України уряд наразі не має можливості зобов'язати компанії та місцеві органи влади на окупованих територіях до участі у процесі ІПВГ. У випадках, коли від вказаних суб'єктів не вдавалося отримати вичерпну інформацію, від багатосторонньої групи зацікавлених сторін запитувалися посилання на альтернативні загальнодоступні джерела інформації. Цикл звітності ІПВГ за 2022 рік містив оцінку повноти інформації та висвітлював прогалини наявних даних.

Крім того, через запровадження воєнного стану значну частину інформації вилучили з публічних вебсайтів та документів, а окремі розділи Звіту ІПВГ за 2022 рік відредагували. Тим не менш, Україна надала БГЗО, Міжнародному секретаріату та Раді ІПВГ невідредаговану версію Звіту ІПВГ за 2022 рік, що на практиці забезпечило доступ ключових зацікавлених сторін до необхідних даних. Невідредагована версія стала основою оцінювання даної валідації, аналогічно до інших валідацій. При проведенні оцінювань, відповідно до процедури валідації, брали до уваги як технічні аспекти, так і загальні цілі вимог. Оцінка враховує обсяг відредагованої інформації та ступінь досягнення основної мети за кожною з вимог.

З урахуванням контексту війни, що ведеться проти України, Міжнародний секретаріат при підготовці проєкту даної оцінки врахував, за формулюванням БГЗО, необхідність балансу прозорості інформації та захисту національних інтересів. Коригувальні дії розроблено відповідно до звичайної практики, з урахуванням того, що терміни їх виконання залежатимуть від ширшого контексту та вимог національної безпеки.

Ключові досягнення

- З лютого 2022 року, попри російське вторгнення, Україна працює над імплементацією Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ). Завдяки ефективному управлінню БГЗО, ІПВГ стала платформою для обміну інформацією між установами та зацікавленими сторонами.
- ІПВГ України продовжує надавати доступ до інформації про видобувний сектор у межах, дозволених поточним напруженим станом безпеки. Відзначається активна участь громадянського суспільства в управлінні сектором.
- Попри умови воєнного стану, БГЗО випрацювала механізм послідовного відновлення доступу до відредагованої інформації. Видобувний сектор — особлива мішень для

російської армії. З міркувань безпеки, Україна опублікувала Звіт ІПВГ за 2021 та 2022 фінансові роки з відредагованою інформацією. Після закриття численних інформаційних каналів через війну, ІПВГ України заповнює прогалини усталених систематичних каналів розкриття інформації, таких як звіти про соціальні витрати, реєстри видобутку та ліцензій.

- З часу останньої валідації у 2020 році Україна значно розширила обсяг та деталізацію оприлюднення інформації видобувного сектора. Дана стратегія включає оприлюднення інформації на рівні проєктів, екологічної інформації та оцінку ризиків щодо розкриття бенефіціарних власників (БВ). Після початку війни Україна [опублікувала](#) звіт з енергетичного переходу, у якому розглянула доцільність інтеграції даних з енергетичного переходу у звітність ІПВГ, а також зміни у законодавстві для оприлюднення договорів та пошуку альтернативних шляхів розкриття інформації.
- Згідно з національним курсом на децентралізацію, Україна стратегічно використовує процес ІПВГ для підвищення прозорості на регіональному рівні. Зацікавлені сторони досягли результатів у даній сфері шляхом проведення інформаційних зустрічей та обговорень між громадами, представниками галузі та місцевою владою для поглиблення розуміння громадянами децентралізації рентних платежів. Звітність ІПВГ також включає особливо важливі для видобувних територій фінансові надходження, такі як екологічні платежі. Активне поширення інформації та інформаційно-просвітницькі заходи, проведені в складних умовах воєнного часу, сприяли підвищенню обізнаності та довіри громад. Розподіл доходів (див. Вимоги 5.1 та 5.3) отримав переваги завдяки прозорим бюджетним процесам, інформація про які загальнодоступна на вебсайтах міністерств.

Напрямки розвитку

- Державні підприємства видобувного сектора — важливі громадські активи. Через дію воєнного стану значна частина інформації засекречена або відредагована. Водночас у даний період здійснювалися важливі законодавчі реформи, тож розуміння фінансових відносин між державою та ДП — навіть без оприлюднення первинних даних — сприятиме кращій обізнаності суспільства щодо ефективності діяльності ДП.
- Урановий сектор включений до оприлюднення доходів сектора, проте показники видобутку та експорту урану все ще вважаються державною таємницею. Це надає українській ІПВГ можливість використовувати альтернативні джерела для розкриття відповідної контекстної інформації про сектор.
- Покращення інвестиційного клімату — один із ключових пріоритетів уряду. Уряд України розпочав процес забезпечення прозорості розподілу ліцензій шляхом вдосконалення та цифровізації ліцензування, а також оприлюдненням договорів про користування надрами. На додаток до даних реформ, ІПВГ України запустила пілотний проєкт електронного збору даних через відкритий портал даних ІПВГ України, який частково адмініструється Міністерством енергетики. Завдяки своєчасно зібраним та оприлюдненим даним через онлайн-систему збору даних, ІПВГ України вдосконалила цільову аналітику для оптимізації фіскального режиму, а також з метою інформування про політику та громадські дискусії. Таке використання даних ІПВГ України можливо спрямувати на подальший аналіз фінансових відносин державних підприємств (ДП) з урядом, зокрема шляхом діагностики правил і практик, пов'язаних із фінансуванням, отриманим від третіх сторін, а також державних гарантій як засобу підтримки реформ ДП.

- Враховуючи важливість та комплексність транспортного сектору в Україні, розкриття структурованих та всебічних даних є ключовим кроком до підвищення ефективності збору транспортних платежів.

Прогрес імплементації

Валідація ІПВГ оцінює країни за трьома складовими: «Участь зацікавлених сторін», «Прозорість» та «Результати та вплив».

Участь зацікавлених сторін

ІПВГ добре відома широкій громадськості в Україні, тож запрошення долучитися до консультацій щодо даної валідації отримали надзвичайно високий відгук та значний інтерес. Враховуючи активний діалог між громадянським суспільством та іншими зацікавленими сторонами під час регулярних засідань БГЗО та в громадських дискусіях, Міжнародний секретаріат дійшов висновку, що всі три групи зацікавлених сторін беруть змістовну участь у процесі ІПВГ. Протягом останнього десятиліття українські громадські організації, такі як «DiXi Group», «Нова енергія» та Міжнародний фонд «Відродження», брали активну участь у процесах ІПВГ та відігравали провідну роль, контролюючи урядову підзвітність в управлінні державними доходами. Громадянське суспільство залишається рушійною силою впровадження ІПВГ в Україні, особливо після початку війни в лютому 2022 року. Після повномасштабного вторгнення Росії уряд переглянув свої пріоритети, що фактично обмежило ресурси, виділені на імплементацію ІПВГ та на діяльність національного секретаріату. Тим не менш, досвідченим координаторам з кожної відповідної державної установи вдалося пом'якшити наслідки зменшення фінансування. Завдяки спільній підтримці Світового банку, корпоративних донорів та Міжнародного секретаріату ІПВГ, Україна змогла істотно підтримувати імплементацію ІПВГ під час війни та опублікувала звіти ІПВГ за 2021, 2022 та 2023 роки. Як визнання відданості справі імплементації ІПВГ та гідного прогресу всупереч труднощам, у 2023 році ІПВГ Україна отримала нагороду Голови Ради ІПВГ.

Прозорість

ІПВГ України [визнає](#) необхідність балансу між розкриттям інформації та захистом національної безпеки. В умовах воєнного стану з публічних веб-сайтів та документів видалили значний обсяг інформації, а деякі розділи Звіту ІПВГ за 2022 рік відредагували. Проте, ІПВГ України надіслала невідредаговану версію Звіту ІПВГ за 2022 рік до Міжнародного секретаріату та Ради ІПВГ. Що ще важливіше, ІПВГ використовувала альтернативні та незалежні джерела для доповнення традиційних корпоративних та урядових каналів розкриття інформації, зокрема, для контекстної інформації, такої як видобуток та експорт.

Окрім щорічного Звіту ІПВГ, ІПВГ України розробила портал даних на базі Міністерства енергетики. Попри видалення певної інформації через воєнний стан, портал залишається одним із головних інструментів забезпечення прозорості. Інтерфейс надає доступ до даних про видобувний сектор і є результатом активної співпраці та діалогу між центральною владою, підприємствами, місцевими органами влади та громадами. Портал містить одні з найбільш актуальних та деталізованих даних про видобувний сектор у світі та охоплює весь ланцюг створення вартості.

Державні підприємства, задіяні у видобувному секторі, — це стратегічні активи країни. Окрім того, що українські ДП перебувають у центрі уваги багатьох ключових партнерів України¹, після вторгнення вони стали віртуальними та фізичними мішенями для Росії. Як результат, робота з вирішення проблем управління та прогрес оприлюднення інформації зазнали шкоди через засекречення великих обсягів інформації, раніше оприлюдненої через урядові канали та звітність ІПВГ.

Серед інших подій за звітний період — ухвалення парламентом у грудні 2021 року законопроекту про розвиток прозорості та підзвітності у видобувному секторі. Законопроект зосереджений на всебічному розкритті інформації про договори, і має на меті усунення однієї із слабких сторін, виявлених під час попередньої валідації.

Результати та вплив

Імплементація ІПВГ в Україні демонструє значні досягнення в узгодженні з національними пріоритетами та сприянні прозорості. Важливою метою робочого плану та річного звіту, а також загальної інформаційної діяльності ІПВГ України, стало інформування громадськості про збитки, завдані Росією енергетичному та видобувному секторам. З лютого 2022 року ІПВГ України адаптує комунікаційну та інформаційну діяльність до складних умов, враховуючи ризики безпеки та збитки, завдані електроенергетиці та енергетичному сектору. Інформаційно-просвітницькі заходи здебільшого проводяться у цифровому форматі, хоча в Києві пройшли і гібридні заходи, організовані громадянським суспільством.

Хоча розвиток у деяких сферах сповільнився або зупинився, ІПВГ України має добре налагоджений механізм контролю за виконанням рекомендацій ІПВГ, який ефективно працював до вторгнення в Україну. Зацікавлені сторони продемонстрували готовність до адаптації для подальшого виконання коригувальних дій в умовах збоїв, спричинених війною.

¹ Щодо Нафтогазу, див. [п'яту редакцію МВФ](#) розширеної програми Механізму розширеного фінансування

Оцінна картка валідації

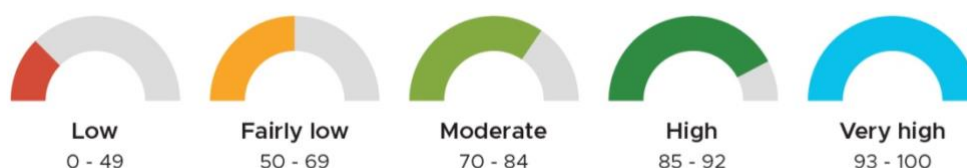
Складова та модуль	Вимога ІПВГ	Прогрес	Оцінка	
Результати та вплив		Високий	85.5/100	
Додаткові бали	Показники ефективності та сталості імплементації		4.5	
Результати та вплив	Робочий план (#1.5)	Повністю виконано	90	=
	Громадські дискусії (#7.1)	Повністю виконано	90	=
	Доступність даних та відкриті дані (#7.2)	Переважаю виконано	60	-
	Рекомендації до імплементації ІПВГ (#7.3)	Повністю виконано	90	=
	Результати та вплив (#7.4)	Повністю виконано	90	=
Участь зацікавлених сторін		Високий	88.5/100	
Нагляд з боку багатьох зацікавлених осіб	Участь уряду (#1.1)	Повністю виконано	90	=
	Участь галузі (#1.2)	Повністю виконано	90	=
	Участь громадянського суспільства (#1.3)	Повністю виконано	90	
	Багатостороння група зацікавлених осіб (#1.4)	Перевиконано	100	↑
Прозорість		Високий	92.5/100	
Огляд видобувних галузей	Геологорозвідувальні дані (#3.1)	Повністю виконано	90	=
	Внесок видобувного сектору в економіку (#6.3)	Повністю виконано	90	=
Законодавча та фінансова база	Регуляторна база (#2.1)	Повністю виконано	90	=
	Договори (#2.4)	Частково виконано	30	-
	Екологічний вплив видобувної діяльності (#6.4)	Не оцінювалося	-	-
Ліцензії	Надання договорів та ліцензій (#2.2)	Повністю виконано	90	=
	Реєстр ліцензій (#2.3)	Повністю виконано	90	=
Власність	Бенефіціарна власність (#2.5)	Переважаю виконано	60	-
Частка державної власності	Частка державної власності (#2.6)	Переважаю виконано	75	↑
	Продаж державної частки продукції або збір інших доходів у натуральній формі (#4.2)	Не застосовується	-	=
	Угоди за участю державних підприємств (#4.5)	Переважаю виконано	75	↑
	Квазіфінансові витрати (#6.2)	Переважаю виконано	60	↓
Виробництво та експорт	Дані про виробництво (#3.2)	Переважаю виконано	60	=
	Дані про експорт (#3.3)	Повністю виконано	90	=
Збір доходів	Повне розкриття інформації про податки та доходи (#4.1)	Повністю виконано	90	↑
	Забезпечення інфраструктури та бартерні угоди (#4.3)	Не застосовується	-	-
	Доходи від транспортування (#4.4)	Переважаю виконано	60	=

	Рівень розмежування інформації (#4.7)	Переважно виконано	60	↓
	Своєчасність даних (#4.8)	Повністю виконано	90	=
	Якість та гарантія якості даних (#4.9)	Переважно виконано	60	↓
Управління доходами	Розподіл доходів (#5.1)	Повністю виконано	90	
	Додаткова інформація щодо управління доходами та витратами (#5.3)	Не оцінено	-	-
Вклад на субнаціональному рівні	Субнаціональні платежі (#4.6)	Не застосовується	-	-
	Субнаціональні перекази (#5.2)	Повністю виконано	90	=
	Соціальні витрати та екологічні платежі (#6.1)	Переважно виконано	60	↓
Загальна оцінка		Помірна	75/100	

Нарахування балів валідації ІПВГ

Складові та загальна оцінка

Три компоненти валідації ІПВГ — «Прозорість», «Залученість зацікавлених сторін» та «Результати та вплив» — отримують оцінку за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка є середнім значенням оцінок за складовими.

Оцінка вимог ІПВГ

Валідація оцінює ступінь виконання кожної вимоги ІПВГ за п'ятьма категоріями. Оцінка за компонент є середнім значенням балів, нарахованих за кожну вимогу, що підпадає під цей компонент.

- **Перевищено** (100 балів): всі аспекти вимоги, у тому числі «очікувані», «заохочувані» та «рекомендовані» аспекти, були виконані, а ширша мета вимоги була досягнута шляхом систематичного розкриття інформації в державних та корпоративних системах.
- **Повністю виконано** (90 балів): ширша мета вимоги була досягнута, і всі необхідні аспекти вимоги були виконані.
- **Переважно виконано** (60 балів): значні аспекти вимоги були виконані, а ширша мета вимоги в основному досягнута.
- **Частково виконано** (30 балів): значні аспекти вимоги не були виконані, а ширша мета вимоги не досягнута.

- **Не виконано** (0 балів): всі або майже всі аспекти вимоги залишаються невиконаними, а ширша мета вимоги далека від досягнення.
- **Не оцінюється**: розкриття інформації заохочується, але не є обов'язковим і тому не враховується в оцінці.
- **Не застосовується**: БГЗО продемонструвала, що ця вимога не застосовується.

Якщо докази не дають чітких підстав для певної оцінки, думки зацікавлених осіб з питання розходяться або багатостороння група не погоджується з оцінкою Секретаріату, ситуація описується в оцінці.

1. Показники ефективності та сталого розвитку

Країна отримує 0, 0,5 або 1 бал за кожний із п'яти нижчезазначених показників. Отримані бали додаються до балів, присуджених за складовою «Результати та вплив».

1.1 Національна значущість імплементації ІПВГ

Даний показник оцінює, в якій мірі впровадження ІПВГ в Україні вирішує національно значимі проблеми та попереджає ризики у видобувному секторі.

Імплементація ІПВГ в Україні вирішує національно значущі проблеми та попереджає ризики у видобувному секторі, узгоджуючись із євроінтеграційним курсом країни та пріоритетами енергетичного переходу. Процес ІПВГ підтримує адаптацію України до директив ЄС, підкреслюючи міжсекторний вплив реформ на видобувну галузь. У 2024 році ІПВГ України оцінила можливості інтеграції принципів ІПВГ у національну політику енергетичного переходу. До оцінки включили перехід видобувного сектору до скорочення викидів парникових газів, стимулювання компаній до впровадження передового досвіду у сфері екологічної звітності та визнання критичної ролі сировинних матеріалів у політиці енергетичної безпеки та концепції «зеленого» переходу.

ІПВГ в Україні впливає на розробку законодавчих змін та політичні реформи. Пріоритети ІПВГ в Україні добре узгоджуються з планом пріоритетних дій уряду на 2023 рік у видобувному секторі, який передбачає, що видобувні компанії повинні продавати сировину виключно через організовані товарні біржі в Україні. Ще один пріоритет — підтвердження Кабінетом Міністрів України згоди на приєднання до Керівних принципів ОЕСР щодо належної перевірки та конструктивної взаємодії із зацікавленими сторонами у видобувному секторі. Крім того, серед запланованих кроків — розробка і подання до Кабінету Міністрів України проекту Закону щодо відходів видобувної промисловості, який передбачає запровадження механізму фінансових гарантій для ліквідації шкідливих наслідків діяльності підприємств видобувної галузі.

ІПВГ в Україні виступає платформою для конструктивної взаємодії та вирішення проблем у сфері управління природними ресурсами. Вона зміцнює комунікацію між зацікавленими сторонами, сприяє залученню місцевих громад та зміцнює довіру через інформований діалог. Робочий план на 2024-2025 роки передбачає інноваційні заходи, що відображають посилення уваги до енергетичного переходу, прозорості бенефіціарних власників, сталого розвитку, політики у сфері зміни клімату та безпеки ланцюгів постачання критично важливих сировинних ресурсів. Дані ініціативи демонструють прагнення до вирішення змінних національних та міжнародних завдань у видобувному секторі. Надійність даних та відкритість для громадськості залишаються наріжним каменем діяльності ІПВГ України. Імплементація ІПВГ адаптована до умов війни в Україні та орієнтована на прозорість як інструмент зменшення ризиків і зміцнення систем управління в нестабільних умовах.

Секретаріат пропонує надати 1 додатковий бал за даним показником до балів складової «Результати та вплив».

1.2 Систематичне розкриття даних у видобувній галузі

Показник оцінює ступінь систематичного розкриття даних видобувного сектору через регулярну державну та корпоративну звітність.

В Україні дані про видобувний сектор систематично оприлюднюються через різні державні та корпоративні платформи звітності, що свідчить про прагнення досягти відповідності стандарту ІПВГ. Державна служба статистики України публікує дані у форматі Excel, які оновлюються щорічно та щоквартально, а безперервна співпраця між Міністерством енергетики та Державною службою статистики забезпечує створення офіційної системи обміну даними. Крім того, Міністерство енергетики та Державна служба геології та надр України підписали протокол з оптимізації обміну даними для порталу ІПВГ. Аналогічна угода з Державною податковою службою дозволяє інтегрувати податкові дані безпосередньо на портал.

Державна служба геології та надр України у співпраці з ПВУ та ІПВГ України [спростила](#) доступ до даних, опублікувавши інформацію про активних власників ліцензій у машинозчитуваному форматі. Для зручності користувачів на веб-сайті Державної митної служби представлені дані про торгівлю, у тому числі імпорт та експорт, у форматі Excel з візуальними інформаційними панелями. На веб-сайті відкрито доступ до аукціонів на отримання спеціальних дозволів на користування родовищами, зокрема до оголошень та результатів. Однак запровадження воєнного стану тимчасово вплинуло на систематичне оприлюднення даних про родовища та видобуток корисних копалин. Попри труднощі, інформація про доходи та видатки бюджету, хоча й без деталей, доступна на вебсайті Міністерства фінансів. Дані про бенефіціарних власників продовжують систематично оприлюднюватися через відповідний реєстр, хоча в окремі періоди воєнний стан впливає на їх оприлюднення.

Крім того, веб-сайт ІПВГ України пропонує детальні оновлення моніторингу виконання Плану дій порталу ІПВГ на 2023-2025 роки, що підтверджує роботу, спрямовану на полегшення доступу до даних та систем звітності.

Секретаріат пропонує надати 1 додатковий бал за даним показником до балів складової «Результати та вплив».

1.3 Умови для участі громадян в управлінні видобувною галуззю

Даний показник оцінює ступінь сприятливості умов для участі громадян, у тому числі постраждалих громад, в управлінні видобувною галуззю.

ІПВГ України та партнери працювали над організацією заходів для участі неурядових організацій, органів місцевого самоврядування та громад у видобувній галузі. Метою роботи, зазначеною у Звіті за 2023 рік², була доступність інформації для всіх зацікавлених осіб. Участь численних зацікавлених сторін у заходах, яка збереглася і після повномасштабного вторгнення, підтвердила сприятливість умов для участі громадян.

Місцеві ради відіграють важливу роль в управлінні ресурсами надр через громади. Вони несуть відповідальність за їх раціональне використання, щоб задовольнити місцеві пріоритети розвитку та зберегти ресурси для майбутніх поколінь. Їх роль передбачає погодження та моніторинг користування родовищами, формування місцевих стратегій управління ресурсами та заходи для запобігання потенційним збиткам. Однак повноваження органів місцевого самоврядування чітко визначені Кодексом про надра та іншим національним законодавством та обмежують їх діяльність в рамках ширшої нормативно-правової бази. Таким чином, існує потреба у створенні ефективних механізмів, що сприятимуть залученню громад, водночас знімаючи структурні обмеження місцевого самоврядування. Секретаріат пропонує надати 1 додатковий бал за даним показником до балів складової «Результати та вплив».

² Огляд заходів викладено на с. 46, Таблиця 11, у [Щорічному звіті про прогрес виконання за 2023 рік](#)

1.4 Доступність та використання даних видобувної промисловості

Даний показник визначає ступінь доступності даних про видобувний сектор та їх використання для аналізу, досліджень та захисту інтересів.

Дані ІПВГ загальнодоступні на українському порталі ІПВГ та детально описані у звітах ІПВГ. Урядові веб-сайти також публікують більшу частину інформації, передбаченої Стандартом ІПВГ, на власних каналах, зазвичай у відкритому форматі. Окремі структуровані набори даних доступні і у відкритому форматі. Оновлення Політики відкритих даних ІПВГ та супутніх керівних принципів демонструють систематичну роботу над покращенням доступності даних. Однак запровадження воєнного стану в Україні тимчасово обмежило доступ до деяких видів даних або призупинило публікування даних. Незважаючи на дані обмеження, шаблони валідації фіксують, що команда ІПВГ в Україні отримує запити на дані ІПВГ від дослідників, що свідчить про зацікавленість у використанні інформації ІПВГ для науково обґрунтованих досліджень та захисної роботи. З початком війни воєнний стан обмежив здатність відповідати на дані запити.

У 2024 році, в рамках нового робочого плану ІПВГ, підвищення доступності та повторне використання даних, зокрема для дослідників та громадськості, визначено окремим національним пріоритетом.

Секретаріат пропонує додати 0 балів за даним показником до балів складової «Результати та вплив».

1.5 Зміни в політиці та практиці видобувної промисловості, пов'язані з ІПВГ

Даний показник визначає, якою мірою ІПВГ впливає на зміни в політиці та практиці видобувного сектору.

Незважаючи на виклики повномасштабного вторгнення, імплементація ІПВГ залишається пріоритетом для України. Триває робота уряду над виконанням Закону України «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях» та його узгодженням зі Стандартом ІПВГ. Прозорість видобувного сектору — наріжний камінь стратегічної програми України. Очікувана інтеграція принципів ІПВГ в План фінансування України «Ukraine Facility» має наблизити країну до процесу ІПВГ.

Ключовий пріоритет для України — впровадження обов'язкової екологічної, соціальної та управлінської звітності (ЕСУ) для гірничої та видобувної галузей. Імплементація ІПВГ допомагає досягнути ширших цілей, таких як оприлюднення істотних умов договорів, зокрема угод про розподіл продукції. Це сприяє вирішенню системних проблем та оптимізації управління у сфері надрокористування і таким чином працює на ефективність державної політики.

З 2022 року оприлюднення фінансової інформації про видобуток уранової руди — сектора, який давно викликає інтерес громадськості, — стало значним кроком вперед. Видобуток уранової руди — перспективна галузь України. Підприємства, які виконують вимоги звітності ІПВГ, відзначають такі переваги, як покращення інвестиційного клімату, активнішу участь громадськості та покращення репутації як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях.

Секретаріат пропонує надати 1 додатковий бал за даним показником до балів складової «Результати та вплив».

2. Результати та вплив

Дана складова оцінює Вимоги ІПВГ 7 та 1.5, які стосуються рішень щодо національних пріоритетів та громадських дискусій.

Виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
План роботи (Вимога № 1.5) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 1.5 повністю виконана, аналогічно до попередньої валідації. Шаблон БГЗО «Результати та вплив» та самооцінка БГЗО свідчать про те, що мета Вимоги 1.5 повністю досягнута. Хоча робочий план на 2024-2025 рр. все ще перебуває на стадії розробки, Міжнародний секретаріат вважає, що в цілому мета повністю досягнута. До 2023 року включно Україна регулярно публікувала робочі плани. У 2024 році ІПВГ України прийняла рішення інтегрувати проєкт робочого плану на 2024 рік у дворічний робочий план, який під час консультацій все ще перебував на стадії розробки. Таким чином, єдиний наявний робочий план — це план за 2023 рік. Цілі робочого плану на 2023 рік визначені на численних консультаціях та узгоджені з національними пріоритетами, зокрема щодо реформування ДП, енергетики та критично важливих корисних копалин. Один із розроблених заходів плану — оприлюднення інформації про те, які види корисних копалин використовуються для виробництва критично важливої сировини. Дану інформацію слід внести до майбутніх звітів ІПВГ, відповідно до національних пріоритетів та нещодавніх міжнародних дискусій. Заходи мають часові рамки та чітко визначене фінансування. Із 40 завдань робочого плану на 2023 рік 60% виконані повністю, решту перенесено на наступні роки. Поточний робочий план ІПВГ включає адаптацію Звіту ІПВГ України до вимог Стандарту ІПВГ від 2023 року та глибшу інтеграцію ІПВГ в державні системи (зокрема, через антикорупційну урядову стратегію³ та внесення поправок до Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях»). Спеціальний розділ плану присвячений роботі з регіонами, зокрема формуванню регіональних БГЗО. Цілий розділ робочого плану спрямований на подолання обмежень участі для зацікавлених сторін, зокрема шляхом проведення семінарів і тренінгів для представників громадянського суспільства та державних службовців. Декілька заходів, спрямованих на систематичне розкриття інформації, згруповані з метою інтеграції ІПВГ в державну систему. Один із основних напрямків робочого плану на 2023 рік (п. 1.3) присвячений виконанню рекомендацій попередньої валідації та імплементації ІПВГ. У ньому зазначається необхідність адаптації шаблонів звітності для бенефіціарних власників, а також вимагається оприлюднення детальної інформації про партнерів ДП у спільних підприємствах.

³ <https://www.bbc.com/news/articles/cq55rqp31o>

	Як і річний звіт, робочий план описує вплив російського вторгнення на виконання та відтермінування запланованих заходів, а також адаптацію ІПВГ до фізичних ризиків та забезпечення безпеки учасників. У 2020 році ІПВГ України розробила систему моніторингу та оцінки, яка передбачає проведення оцінки ІПВГ у країні кожні три роки.
--	---

Виконання вимог та коригувальні дії

Громадські дискусії (Вимога № 7.1) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 7.1 повністю виконана. Шаблон БГЗО «Результати та вплив» зазначає, що мета — забезпечення умов для громадських дискусій на основі фактичних даних — повністю досягнута. Міжнародний секретаріат визнає роботу та складний контекст, в якому відбувалися імплементація та комунікація ІПВГ з 2022 року, і вважає, що мета була досягнута. Попри незначне сповільнення темпів поширення інформації, ІПВГ змогла надати ключовій аудиторії релевантні дані про видобувний сектор та активно виступала за зняття обмежень на оприлюднення інформації, закритої у зв'язку з воєнним станом. Звіти ІПВГ логічні, активно поширюються через різні канали (у тому числі друковані, онлайн-канали та через активну інформаційно-роз'яснювальну роботу), та публічні, за винятком двох останніх звітів ІПВГ. Звіт ІПВГ за 2021 рік закритий для громадськості, а певні частини звіту за 2022 рік засекречені через воєнний стан. Це обмежило передбачені вимогами прозорості громадські дискусії щодо видобувних галузей в Україні. Три групи зацікавлених сторін активно сприяли поширенню звітів ІПВГ. Громадянське суспільство виступало за зняття обмежень воєнного стану на доступ до даних після висновку, що понад 90% засекреченої інформації не становить загрози безпеці. Крім того, більшість інформації про видобувний сектор оприлюднюється через національний портал відкритих даних ІПВГ, однак дані за 2022 рік засекречені через воєнний стан. ІПВГ України розробила відеопосібник для популяризації наявних в Інтернеті даних. Портал даних ІПВГ надає інформацію у зручному форматі, її легко завантажити. Звіти ІПВГ та їх резюме публікуються на веб-сайті ІПВГ України. Однак через воєнний стан доступ до Звіту ІПВГ за 2021 рік закритий, а Звіт за 2022 рік опублікований з обмеженим доступом. Міжнародному секретаріату надали доступ до невідредагованої версії Звіту (див. <i>Резюме</i>). З метою доступності Звіту для іноземних зацікавлених сторін, Звіт ІПВГ за 2022 рік перекладено англійською мовою. Веб-сайт ІПВГ України доступний українською та англійською мовами. Портал ІПВГ враховує потреби людей з вадами зору. У 2024 році проводилася гібридна конференція, на якій презентували дев'ять звітів ІПВГ України, а також резюме, передбачене Стандартом ІПВГ. Загалом у 2023 році проведено 13 заходів на регіональному та національному рівнях. Серед них — конференція з нагоди десятиї річниці ІПВГ в Україні, на якій представили досягнення та регіональний вимір ІПВГ. З міркувань безпеки та логістики більшість заходів проводилися в форматі онлайн. Теми, що обговорювалися на зустрічах, включали доступ до даних з порталу ІПВГ, екологічні аспекти, енергетичний перехід, безпеку, критично важливу сировину та роль ІПВГ у забезпеченні прозорості видобувних галузей для громад.
---	---

	ІПВГ України розробила спеціальну комунікаційну стратегію для визначення напрямів інформаційної діяльності згідно рекомендацій Стандарту. ІПВГ України ініціювала передачу відповідних даних ключовим зацікавленим сторонам, що задокументовано на веб-сайті ІПВГ та в шаблоні «Результати та вплив» даної валідації. Існують докази того, що БГЗО чітко враховує інформаційні потреби та проблеми доступу до інформації різних груп зацікавлених сторін. За нашою оцінкою, Україна надає пріоритет інформуванню громадянського суспільства та журналістів, зокрема громад, в яких ведуться видобувні роботи. Наприклад, ІПВГ України та ГО «Нова енергія» розробили «калькулятор ренти». «Калькулятор ренти» дозволяє зацікавленим сторонам з місцевих громад побачити суму доходів, перерахованих місцевому органу влади, хоча наразі, ймовірно, ці дані ще недоступні. Реалізація останнього робочого плану ІПВГ в Україні виявила необхідність розвитку потенціалу зацікавлених сторін на національному та регіональному рівнях, а консультації із зацікавленими сторонами підкреслили потребу розвитку потенціалу державних установ та міністерств для більш ефективного використання даних та висновків ІПВГ.
Доступність даних та відкриті дані (Вимоги № 7.2) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 7.2 переважно виконана. Консультації із зацікавленими сторонами та шаблон валідації не виявили особливих проблем, пов'язаних із доступністю проаналізованих даних. Кілька розділів порталу відкритих даних були відключені, однак Секретаріат вважає, що більшість аспектів вимоги були розглянуті і що мета сприяння ширшому використанню та аналізу інформації про видобувні галузі в основному досягнута. ІПВГ України погодила та опублікувала політику опрацювання відкритих даних. Звіт ІПВГ за 2022 рік та його резюме, платежі та численні додатки за 2022 рік доступні у форматі Excel на порталі відкритих даних. Крім того, більшість контекстних даних для Звіту ІПВГ за 2022 рік та за наступні роки раніше були доступні у різних форматах, зокрема .xlsx, .csv, .json та .html. Через обмеження, пов'язані з воєнним станом, значна частина відкритих даних, таких як інформація про внесок видобувних галузей у економіку (Вимога 6.3) та дані про виробництво (Вимога 3.2), знята з онлайн-доступу. Україна подала файл з підсумковими даними за 2022 рік, хоча він наразі не опублікований через міркування конфіденційності.
Рекомендації до імплементації ІПВГ (Вимога № 7.3) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 7.3 повністю виконана. ІПВГ Україна досягла певного прогресу у визначенні та усуненні причин інформаційних прогалин або невідповідностей імплементації ІПВГ, а також у виконанні рекомендацій попередньої валідації. Механізми БГЗО щодо виконання рекомендацій та виправлення недоліків діють вже кілька років. Досягнуто помітних результатів щодо розкриття інформації про державні підприємства та послідовного включення уранового та титанового секторів. Рекомендації стали незмінним інструментом ІПВГ в Україні та інструментом реформи управління в країні. Після повномасштабного вторгнення та запровадження воєнного стану численні оприлюднення були призупинені або виведені в офлайн, що фактично сповільнило виконання коригувальних дій. Тим не менш, відповідно до звітів ІПВГ, протягом більшої частини звітного періоду спостерігався прогрес у виконанні рекомендацій та їх імплементації. У коментарях до проєкту валідаційного звіту БГЗО представила останні додаткові зміни, зокрема ухвалення поправок до закону ІПВГ та форм звітності. Таким чином, Секретаріат вважає, що мети досягнуто.

	Після скорочення ресурсів Національного секретаріату ІПВГ в Україні, механізмом виконання рекомендацій, наданих у звітах ІПВГ керують БГЗО. Протоколи обговорень БГЗО (наприклад, засідання БГЗО від 21 грудня 2023 року) описують створення в рамках БГЗО робочої групи для вивчення та усунення причин прогалин у звітності ІПВГ та виконання рекомендацій, що впливають з тематичних досліджень та звітів ІПВГ. На додаток до виконання коригувальних зауважень до імплементації та валідації ІПВГ, здійснені кроки на виконання кількох рекомендацій ІПВГ, пов'язаних із ширшими реформами, зокрема щодо ДП, оприлюднення уранового та титанового секторів та доходів від транспортування. У Звіті ІПВГ за 2022 рік наведено таблицю з переліком 20 рекомендацій зі Звітів ІПВГ за 2020 та 2021 роки та оновлену інформацію про прогрес їх виконання на сьогоднішній день. Таблиця підтверджує, що одна з рекомендацій повністю виконана, сім перебувають на стадії виконання, а 12 не виконані взагалі. Інша група рекомендацій від консультанта, який готував звіт, щодо вдосконалення майбутньої звітності ІПВГ, включає 19 інших рекомендацій, більшість з яких стосуються вимог прозорості. Заходи з виконання більшості з цих рекомендацій включені до робочого плану ІПВГ України, який наразі перебуває на стадії розробки, та передбачені в бюджеті. Протоколи засідань БГЗО містять додаткові свідчення заходів, вжитих БГЗО після публікації Звіту ІПВГ за 2022 рік для усунення пробілів імплементації. Зокрема, ключовим державним установам та відомствам були надіслані листи та організовані зустрічі. З результатів імплементації ІПВГ та звітності ІПВГ очевидно, що робочий план на 2023 рік та проєкт робочого плану на 2024-2025 роки орієнтовані на посилення моніторингу виконання рекомендацій. Прослідковується конкретний механізм включення результатів даної роботи до майбутніх проєктів робочих планів, а також опис заходів та звітів, проведених та опублікованих у попередні роки. Динаміка порталу даних ІПВГ безпосередньо спрямована на вирішення виявлених проблем. Одна із центральних рекомендацій, що впливає з робочого плану на 2023 рік та засідань БГЗО, стосується покращення можливостей зацікавлених сторін, зокрема громадянського суспільства на національному та місцевому рівнях.
Огляд результатів та впливу імплементації ІПВГ (Вимога № 7.4) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 7.4 повністю виконана. До 2023 року БГЗО регулярно моніторила результати та вплив ІПВГ через звітність. Хоча деякі заходи були скасовані, Секретаріат вважає, що мета регулярного громадського моніторингу та оцінки впровадження ІПВГ виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, не висловили зауважень за даним пунктом. Річний звіт про прогрес виконання за 2023 рік (РЗХВ) опублікований у вересні 2024 року і містить рекомендації щодо вдосконалення імплементації ІПВГ, зокрема щодо участі зацікавлених сторін, комунікаційної діяльності та поширення інформації. Він містить короткий опис роботи та огляд ходу виконання кожної з вимог ІПВГ. Відповідно до розділу IV РЗХВ, відтермінування та скасування деяких заходів зумовлені впливом вторгнення та обмеженням державним фінансуванням. РЗХВ за 2023 рік містить оцінку ходу виконання кожної з вимог ІПВГ, але не оцінку кроків для перевиконання Вимоги ІПВГ, відповідно до Вимоги 7.4.а. ii. Як РЗХВ за 2023 рік, так і три звіти ІПВГ, опубліковані з моменту останньої валідації України, надають огляд виконання рекомендацій та стану виконання попередніх рекомендацій ІПВГ (див. Вимогу 7.3).

	БГЗО не публікують щорічну власну самооцінку виконання попередніх рекомендацій ІПВГ. РЗХВ за 2023 рік містить детальний звіт про вплив ІПВГ на управління природними ресурсами та перелік заходів для розширення імплементації ІПВГ та участі зацікавлених сторін відповідно до Вимоги 7.4.а.v. Важливим аспектом імплементації ІПВГ у 2022 році була оцінка втрат та збитків, спричинених російським вторгненням. Звіт про енергетичний перехід, підготовлений консультантом, містив відповідний розділ, присвячений даним питанням. Однак, на нашу думку, наразі відсутні публічний наративний огляд оцінки БГЗО щодо результатів та впливу процесу ІПВГ та плани щодо посилення впливу ІПВГ. БГЗО провела консультації, щоб надати зацікавленим сторонам можливість оцінити процедуру ІПВГ та вплив ІПВГ, та виклала їх думки у РЗХВ за 2023 рік. Крім того, зацікавлені сторони мали змогу прокоментувати процес ІПВГ під час інформаційно-просвітницьких заходів. Зацікавлені сторони, залучені до процесу ІПВГ або знайомі з ним, підтвердили, що їх внесок відображено у РЗХВ за 2023 рік. РЗХВ за 2023 рік містить огляд проміжних та кінцевих результатів окремих проведених заходів та висвітлює прогрес досягнення ширших цілей, визначених у робочому плані.
Нові коригування та рекомендації	
- Для ефективного виконання Вимоги 1.5 Україну закликають і надалі ідентифікувати та окреслювати заходи боротьби з корупцією у робочому плані, особливо в контексті нещодавно визначених національних пріоритетів. - Для ефективного виконання Вимоги 7.1 Україні рекомендується, за можливості, поновити оприлюднення інформації, раніше доступної для громадськості. Для ефективного виконання Вимоги 7.1 Україну закликають використовувати власні обширні набори даних для презентації інформації, що має значення для поточних суспільних дискусій. - Відповідно до Вимоги 7.2, Україні слід, за можливості, послідовно відновлювати зразкову практику оприлюднення відкритих даних, що відповідатиме всім вимогам ІПВГ щодо прозорості. Для ефективного виконання Вимоги 7.2 Україну закликають систематично розкривати дані у машинозчитуваних та сумісних форматах, наприклад, шляхом використання стандартів даних. - Для ефективного виконання Вимоги 7.3, Україні варто розглянути можливість виконання рекомендацій ІПВГ та інституціоналізації використання ІПВГ як інструменту проведення реформ в управлінні видобувними галузями та державними фінансами. - Для ефективного виконання Вимоги 7.4, БГЗО закликають при аналізі результатів та впливу заходів з імплементації ІПВГ враховувати зміни в галузі, майбутні зміни законодавства та інші відповідні зміни.	

3. Участь зацікавлених сторін

Дана складова оцінює вимоги ІПВГ 1.1–1.4, які стосуються участі зацікавлених сторін та нагляду Багатосторонньої групи зацікавлених сторін протягом всього процесу ІПВГ.

Виконання вимог та коригувальні заходи

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Державна участь (Вимога № 1.1) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 1.1 повністю виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, відзначили надзвичайні умови звітного періоду, та пояснили обмеження, в яких працював уряд. Незважаючи на зменшення фінансування роботи Національного секретаріату, за оцінкою Секретаріату, в цілому мета вимоги щодо всебічної, активної та ефективної провідної ролі держави в імплементації ІПВГ досягнута в повному обсязі протягом звітного періоду. У 2020–2024 роках міністри уряду України регулярно висловлювали публічну підтримку ініціативи ІПВГ. Імплементацію ІПВГ незмінно очолював високопосадовець від уряду, зі зміною керівника у 2023 році. Уряд повністю, активно та ефективно залучений до процесу імплементації ІПВГ. Секретаріат ІПВГ України, який мав високі повноваження та ступінь відповідальності до повномасштабного вторгнення Росії, наразі функціонує при Міністерстві енергетики. Урядовці, включно з Головою БГЗО та посадовими особами, вирішують питання імплементації ІПВГ, такі як ухвалення нового законопроекту щодо оптимізації розкриття інформації державними підприємствами, на постійній основі. (див. Вимогу 2.6). Уряд відіграє активну роль у виконанні рекомендацій ІПВГ, у тому числі щодо коригувальних дій за результатами попередньої валідації. Уряд забезпечив послідовне фінансування імплементації ІПВГ, за винятком останнього періоду, в умовах повномасштабного вторгнення Росії. Уряд профінансував Звіт ІПВГ за 2022 рік (але не за 2023 рік). Робота Національного секретаріату та ІПВГ у 2022 та 2023 роках фінансувалася Світовим банком та корпоративним донором. Належні державні органи та парламентарії представлені в БГЗО та регулярно беруть участь у всіх аспектах імплементації ІПВГ. Державні установи, у тому числі ті, що безпосередньо не представлені в БГЗО, залучалися до надання даних ІПВГ. Представники уряду в БГЗО забезпечують регулярну роботу з установами, які безпосередньо не представлені в БГЗО, зокрема залучають їх до розробки щорічного робочого плану ІПВГ та до оцінки БГЗО результатів та впливу ІПВГ. Наявні свідчення регулярного використання даних ІПВГ численними державними установами та посадовими особами, зокрема у пресрелізах та урядових звітах, а також з метою громадських дискусій. Представники уряду брали активну участь в інформаційно-просвітницьких заходах ІПВГ в Україні, зокрема у презентаціях звітів ІПВГ. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, дійшли консенсусу щодо того, що участь уряду як

	на політичному, так і на операційному рівнях була публічною та ефективною.
Участь галузі (Вимога № 1.2) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 1.2 повністю виконана. За шаблоном БГЗО «Участь зацікавлених сторін» дана вимога вважається повністю виконаною. У контексті російського вторгнення в Україну, участь галузі полягала в наданні інформації та участі у засіданнях БГЗО, а не в інших аспектах ІПВГ, таких як інформаційно-просвітницька робота та поширення інформації. Більшість зацікавлених сторін, з якими проводились консультації, також вважають, що мета досягнута. За оцінкою Секретаріату, мета повністю досягнута. Обмежені функції галузі у процесі ІПВГ, здебільшого є наслідком виняткових обставин. Розроблені ефективні механізми координації участі ширшого кола зацікавлених сторін у процесі ІПВГ, у тому числі у розповсюдженні інформації та інформаційно-просвітницькій роботі (див. Вимогу 7.1). Представництво галузі в БГЗО репрезентативне: воно включає чотирьох членів та чотирьох заступників від гірничого та нафтового секторів, одного представника від профспілки дрібних гірників та двох членів від компаній, що займаються геологорозвідувальними роботами та видобутком нафти і газу. З часу попередньої валідації галузь розширила представництво в БГЗО за рахунок державних підприємств (ДП). З моменту приєднання України до ІПВГ, ширша галузева спільнота отримала чітке ТЗ для координування роботи та обміну інформацією та набула структури. Взаємодія, в основному, дотримується на практиці, про що свідчать комунікації членів галузевого ІПВГ через WhatsApp та електронну пошту, а також їх особисті зустрічі. У поданих компаніями матеріалах до шаблону «Участь зацікавлених сторін» відзначається внесок широкої галузевої спільноти у розробку річного робочого плану ІПВГ (наприклад, дослідження податкових пільг), щорічного перегляду результатів та впливу, а також Звіту ІПВГ. Шаблон свідчить про участь у заходах з нарощування потенціалу, з поширення інформації про ІПВГ в Україні, у систематичному оприлюдненні інформації, а також, до вторгнення, у просвітницькій роботі, поширенні та використанні даних галузевою спільнотою. Участь в інформаційно-просвітницьких заходах зменшилася після вторгнення, але не зупинилася. Під час презентації Звіту ІПВГ за 2023 рік Асоціація газовидобувних компаній надала інформацію про поточний стан у видобувній галузі. Представники галузі, з якими проводилися консультації, визнали слабку сторону — відсутність участі у всіх аспектах ІПВГ, але вона обумовлена виключно цілеспрямованою атакою Росії на їх діяльність та воєнним станом. Тим не менше, переважна більшість видобувних та нафтогазових компаній, які здійснили суттєві платежі до держбюджету в 2021 році, відзвітували. Видобувні та нафтовидобувні компанії, що працюють в Україні, зокрема державні підприємства, систематично розкривають значущу інформацію, яка вимагається Стандартом ІПВГ. Загалом, не спостерігається жодних перешкод для участі компаній у процесі ІПВГ, у тому числі у звітності.
Участь громадянського суспільства (Вимога № 1.3)	За оцінкою Секретаріату, Вимога 1.3 повністю виконана. Велика група ОГС бере всебічну, активну та ефективну участь у всіх аспектах процесу ІПВГ. Відповідно до шаблону «Участь зацікавлених сторін», БГЗО вважають дану вимогу повністю виконаною. До і після російського вторгнення в Україну

<i>Повністю виконано</i>	громадянське суспільство було основною рушійною силою імплементації ІПВГ в країні. Більшість зацікавлених сторін, з якими проводились консультації, також вважають, що мета досягнута. За оцінкою Секретаріату, мета повністю досягнута. Громадянське суспільство не виявило порушень протоколу у оцінці громадянського простору. Нижче наведено короткий огляд показників громадянського простору, які стосуються України. Платформа «Civicius Monitor» (оцінка стану громадянського простору) оцінює громадянський простір в Україні як обмежений. Рейтинг «Freedom House» практично не змінився з 2021 року, коли проводилося попереднє оцінювання, за яким Україну оцінили як «частково вільну», на 51 із 100 балів. Індекс свободи преси від «Репортерів без кордонів» (RSF) свідчить про покращення медіа-середовища в Україні з 61 (2023) до 65 (2023) балів. У Звіті зазначається, що збройний конфлікт, розв'язаний Росією, загрожує виживанню українських ЗМІ. Тим не менш, наявні свідчення <u>висловлювання</u> активної та критичної громадської <u>думки</u> громадянського суспільства з усіх питань, пов'язаних із процесом ІПВГ. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, одностайно погодилися, що громадянське суспільство має змогу вільно брати участь у будь-якій сфері, пов'язаній з нафтогазовим, гірничодобувним та енергетичним секторами в Україні. З точки зору <u>діяльності</u>, всі ОГС, залучені до процесу ІПВГ, належним чином зареєстровані. Громадянське суспільство в Україні має доступ до іноземного фінансування та співпрацює з міжнародними організаціями без обмежень. Щодо свободи <u>об'єднань</u>, організації громадянського суспільства активно самоорганізовувалися через групи у WhatsApp та проводили особисті зустрічі у 2020-2024 роках. Громадянське суспільство чітко демонструє спроможність використовувати процес ІПВГ як <u>доступ до процесу прийняття державних рішень</u>, для впливу на формування державної політики та для суспільних дискусій в умовах воєнного часу. Хоча описані вище урядові обмеження свободи вираження поглядів та діяльності вплинули на масштабні публічні заходи громадянського суспільства, вони не вплинули на здатність громадянського суспільства використовувати процес ІПВГ для впливу на ухвалення державних рішень. Наприклад, активний захист громадянського суспільства щодо додаткового розкриття інформації призвела до нової версії останнього Звіту ІПВГ (2022) з більшим об'ємом відкритої для громадськості інформації.
Багатостороння група зацікавлених сторін (Вимога № 1.4) <i>Перевиконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 1.4 повністю виконана. Шаблон БГЗО «Участь зацікавлених сторін» свідчить про перевиконання даної вимоги. Представники всіх груп погоджуються, що мета — наявність незалежної БГЗО, здатної здійснювати активний і змістовний нагляд за всіма аспектами впровадження ІПВГ — повністю досягнута. Враховуючи складні умови, в яких БГЗО працювала останніми роками, а також її ключову роль у забезпеченні високого рівня прозорості у видобувному секторі, Секретаріат вважає, що мета перевиконана. Засідання БГЗО регулярні та публічні. Починаючи з 2020 року, незважаючи на російське вторгнення, три основні групи БГЗО ІПВГ активно співпрацюють та беруть участь у процесі прийняття рішень щодо

	впровадження ІПВГ в Україні. Встановлені процедури для груп зацікавлених сторін дотримувалися без винятків, а зустрічі проводились за рішенням Голови БГЗО мінімум чотири рази на рік. Останні версії Положення про БГЗО та Технічного завдання та останній склад Багатосторонньої групи зацікавлених сторін доступні на офіційному вебсайті Верховної Ради України. Положення та Технічне завдання затверджені БГЗО наприкінці 2022 року, що задокументовано у протоколах засідання БГЗО. Усі члени погоджують та коментують Протоколи засідань БГЗО в електронному вигляді. Протоколи публікуються на веб-сайтах ІПВГ України та Міністерства енергетики. Зацікавлені сторони одностайно згодні, що кожна група має належне представництво. До складу кожної виборчої групи входять ключові суб'єкти сектору, а на рівні БГЗО спостерігається належний гендерний баланс. З точки зору конкретних результатів роботи БГЗО, ключовим питанням було видалення урядом інформації про видобувний сектор після російського вторгнення. БГЗО здійснювала активний та змістовний нагляд за даним аспектом імплементації ІПВГ, колегіально узгоджуючи необхідні редагування, а також оцінюючи, чи можна оприлюднювати певну інформацію іншими каналами. БГЗО також здійснювала моніторинг та наполягала на послідовному оприлюдненні даних про видобуток корисних копалин. Як результат, друга версія Звіту ІПВГ за 2022 рік була опублікована невдовзі після початку валідації, у ній деякі раніше відредаговані дані знову стали доступними для громадськості.
Нові коригування та рекомендації	
- Для ефективного виконання Вимоги 1.1 уряд закликають використовувати БГЗО для вивчення стратегій, спрямованих на усунення бар'єрів оприлюднення інформації. - Для ефективного виконання Вимоги 1.2, за наявності часу та умов, Україну закликають забезпечити повне, активне та ефективне залучення всіх компаній до всіх аспектів процесу ІПВГ, зокрема до регулярного розкриття інформації на веб-сайті компанії та до активного внеску у процес подання звітності ІПВГ. - Для ефективного виконання Вимоги 1.3, БГЗО закликають здійснювати моніторинг приєднання України до Протоколу про участь громадянського суспільства та документувати обговорення виявлених недоліків, а також заходи, вжиті для їх подолання.	

4. Прозорість

Дана складова оцінює Вимоги ІПВГ з 2 по 6 – вимоги Стандарту ІПВГ щодо оприлюднення інформації.

Огляд видобувного сектору (Вимоги 3.1, 6.3)

Оцінка динаміки виконання в межах модуля

Україна публікує щорічний огляд видобувних галузей з інформацією про масштабні геологорозвідувальні роботи. У рамках звітності ІПВГ надається вичерпна інформація про макроекономічний внесок видобувних галузей, хоча дана інформація вважається конфіденційною для останнього звіту ІПВГ.

Виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Розвідувальні роботи (Вимога № 3.1) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 3.1 повністю виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, не висловили окремої думки щодо доступності інформації про видобувні галузі. Секретаріат вважає, що мета — забезпечення публічного доступу до загального огляду видобувного сектору — досягнута, але не перевиконана, оскільки систематичні розкриття інформації з боку уряду та компаній щодо діяльності у видобувних галузях потребують вдосконалень. Доступ громадськості до огляду гірничодобувного, вугільного та нафтового секторів країни та ресурсів, у тому числі до нещодавніх, поточних та запланованих масштабних геологорозвідувальних робіт, надається у вигляді обмеженої кількості систематичних розкриттів на урядових вебсайтах та переважно через звітність ІПВГ України, з численними інформаційними панелями для кожного виду сировини. Звіти ІПВГ за 2022 рік також містить огляд значної геологорозвідувальної діяльності. У ньому зазначено, що через російське вторгнення кошти, виділені на державні геологорозвідувальні роботи, були перенаправлені у 2022 році, тому геологорозвідувальні роботи у звітному році не проводились та дані щодо ресурсів не оновлювалися. Через велику кількість неформальної видобувної діяльності на окупованих територіях, у Звіті ІПВГ за 2022 рік неможливо надати інформацію щодо неформального видобутку. Неформальний видобуток не враховується під час оцінювання, оскільки окуповані території знаходяться поза межами імплементації ІПВГ.
Внесок видобувного сектору в економіку (Вимога №6.3) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 6.3 повністю виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, вважають, що мета повністю досягнута. Звіт ІПВГ України за 2022 рік надає інформацію у абсолютних та у відносних показниках про внесок видобувних галузей у ВВП, державні доходи, експорт та зайнятість, а також про інвестування. Дані щодо зайнятості розмежовані за статтю, але через воєнний стан компаніям

	надали право не подавати статистичну звітність за звітний період. Це ускладнило збір об'єктивної статистичної інформації органами державної статистики. Внаслідок цього органи державної статистики призупинили публікацію статистичної інформації, зокрема щодо середньооблікової кількості штатних працівників загалом та за статтю. Однак у звіті наводяться альтернативні цифри на основі фактичних звітів деяких компаній, із зазначенням того, що ці дані не можна порівнювати із попередніми роками. Узагальнивши численні джерела, ІПВГ України змогла надати інформацію про ключові показники внеску видобувного сектору в національну економіку на власному порталі ІПВГ. За оцінкою Секретаріату, Україна повністю виконала Вимогу 6.3, яка полягала у забезпеченні розуміння громадськістю внеску видобувних галузей у національну економіку. Дані звіту ІПВГ, зазначені в пункті 6.3, пов'язані з експортом, зайнятістю та ресурсами, не доступні для громадськості, що є перешкодою для розуміння громадськістю внеску видобувного сектору в економіку країни. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, висловили думку, що інформація про внесок видобувного сектору може бути найближчим часом знову оприлюднена. У коментарях до проекту валідаційного звіту БГЗО підкреслила, що абсолютні та відносні показники експорту, державних доходів, ВВП, інвестицій та зайнятості можна знайти в оновленому розділі порталу ІПВГ. Таким чином, Секретаріат погоджується з думкою зацікавлених сторін та робить висновок, що мета Вимоги 6.3 повністю досягнута.
Нові коригування та рекомендації	
- Для ефективного виконання Вимоги 3.1 Україну закликають співпрацювати з відповідними державними органами, зокрема регуляторними органами гірничодобувного та енергетичного секторів. Це необхідно для ефективного систематичного оприлюднення ключової інформації про видобувні галузі, особливо про масштабні геологорозвідувальні роботи. - Для ефективного виконання Вимоги 6.3, Україну закликають, коли дозволить час, поновити зразкове розкриття інформації у відкритому та машинозчитуваному форматах.	

Регуляторна база та фіскальний режим (Вимоги 2.1, 2.4, 6.4)

Огляд прогресу виконання за модулем

Україна демонструє позитивні результати у поглибленні розуміння громадськістю правового регулювання та системи оподаткування у видобувних галузях. Звітність ІПВГ містить чіткий опис правової та інституційної бази, а державні установи систематично оприлюднюють інформацію про закони, нормативно-правові акти та систему оподаткування. Крім того, Україна відіграє провідну роль у використанні ІПВГ для оприлюднення екологічної інформації.

Валідація виявила потенціал для підвищення прозорості через оприлюднення угод про розподіл продукції (УРП). Попри чітку політичну позицію уряду України на користь прозорості контрактів, чинна практика оприлюднення інформації не повною мірою відповідає вимогам Стандарту ІПВГ. Це обмежує розуміння зацікавленими сторонами зобов'язань компаній, що

працюють у видобувному секторі. Зацікавлені сторони зазначили, що дані пробіли будуть усунені після скасування воєнного стану.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Регуляторна база та фінансовий режим (Вимога № 2.1) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Міжнародного Секретаріату, Вимога 2.1 повністю виконана, аналогічно до попередньої валідації. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, не надали жодних зауважень щодо потенційних пробілів прозорості регуляторної бази та фінансового режиму. Міжнародний Секретаріат вважає, що мета забезпечення розуміння громадськістю всіх важливих аспектів регуляторної бази для видобувних галузей виконана. Звіт ІПВГ України за 2022 рік містить огляд регуляторної бази та фінансового режиму, що регулюють видобувний сектор. Він надає стислий опис ключових законів та нормативно-правових актів, фінансових умов та рівня фінансової децентралізації, різних типів договорів та ліцензій, що використовуються у секторі, опис функцій та повноважень відповідних установ, а також інформацію про державну політику, стратегії та реформи, у видобувних галузях. Інформація про закони та нормативно-правові акти також систематично оприлюднюється на урядовому веб-сайті. Вторгнення Росії в Україну та запровадження воєнного стану вплинули на прозорість галузі. Хоча інформація про закони та нормативно-правові акти залишається у відкритому доступі, у звіті ІПВГ зазначається, що певні документи, зокрема звіти про впровадження реформ в енергетичному секторі та стратегію енергетичної безпеки до 2050 року, наразі не доступні для громадськості через потенційні загрози для безпеки, пов'язані з оприлюдненням. На думку зацікавлених сторін, дані обмеження пропорційні ситуації та не мають значного негативного впливу на розуміння громадськістю регуляторної бази та фінансового режиму сектору. Зацікавлені сторони зазначили, що очікують оприлюднення даних документів після скасування воєнного стану.
Договори (Вимога 2.4) <i>Частково виконано</i>	За оцінкою Міжнародного секретаріату, Вимога 2.4 виконана частково. Попри чітку політичну позицію уряду України на користь прозорості договорів, чинна практика оприлюднення інформації не повною мірою відповідає вимогам Стандарту ІПВГ. Зацікавлені сторони визнали існування пробілів у практиці оприлюднення інформації, які впливають на досягнення мети всебічного розуміння громадськістю зобов'язань компаній видобувної галузі. Політика уряду щодо прозорості договорів визначена в Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» (у звіті ІПВГ згадується як Закон ІПВГ). Закон вимагає оприлюднення договорів, підписаних з січня 2021 року, а також ключових умов та витягів з усіх УРП. Вимога щодо оприлюднення повного тексту договорів не поширюється на договори, підписані до набрання чинності Закону, а також на поправки до укладених раніше договорів.

	Перелік усіх ліцензій, УРП, договорів про спільну діяльність та концесії доступний у звіті ІПВГ, на порталі ІПВГ та на державному веб-порталі відкритих даних. Звіт ІПВГ пояснює статус розкриття даних договорів. За звичайних обставин ключові умови та витяги значної кількості УРП оприлюднювалися, у тому числі деякі договори, укладені до набрання чинності вимог ІПВГ щодо розкриття інформації про договори. Однак в умовах воєнного стану ключові умови та витяги з договорів були засекречені. Повні тексти недоступні для громадськості. Зацікавлені сторони зазначили, що оприлюднення ключових умов та витягів з деяких УРП не відбулося через російське вторгнення та оголошення воєнного стану. Крім того, зацікавлені сторони зазначили, що оприлюднення УРП щодо Юзівської ділянки сланцевого газу, підписаної у 2013 році, не підпадає під дію Закону про ІПВГ і тому не підлягає оприлюдненню. Щодо договорів на користування надрами, то раніше на сайті Держгеонадр систематично публікувалися скановані копії ліцензійних документів разом із угодами про умови користування надрами (у тому числі робочі програми). Однак через воєнний стан доступ до них наразі обмежений. Зацікавлені сторони відзначили, що рішення обмежити доступ громадськості до договорів є пропорційним з огляду на стан безпеки. Зацікавлені сторони зазначили, що очікують на оприлюднення інформації за договорами після скасування воєнного стану, у тому числі для УРП, укладених з січня 2021 року, ключові умови та витяги з яких ще не оприлюднювалися.
Вплив на довкілля (Вимога № 6.4) Не оцінювався	За оцінкою Секретаріату, Вимога 6.4 не оцінювалася, оскільки заохочувальні аспекти даної вимоги все ще потребують вирішення з боку України. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, вважають, що проактивний підхід ІПВГ до оприлюднення екологічної інформації сприяв громадському розумінню впливу видобувного сектору на довкілля та заходів із захисту довкілля. Зацікавлені сторони також відзначили, що в умовах воєнного стану ІПВГ відіграє провідну роль в оприлюдненні екологічної інформації. Інформація про закони та нормативно-правові акти, пов'язані з управлінням впливу видобувного сектору на довкілля, узагальнена у звітах ІПВГ та доступна в онлайн-форматі. Звіт ІПВГ надає загальний огляд установ, відповідальних за захист довкілля. Він також описує процедуру та критерії оцінювання впливу на довкілля (ОВД), стратегічне екологічне оцінювання, екологічний аудит, екологічні інспекції та примусове виконання закону. Українське законодавство гарантує право вільного доступу до екологічної інформації. У звіті ІПВГ зазначається, що екологічна інформація історично недостатньо систематизована, оприлюднювалася лише частково і часто не оновлювалася з необхідною частотою. Останніми роками вживаються кроки для розширення доступу громадськості до екологічної інформації. Відповідні дані опубліковані на численних урядових веб-сайтах. Міністерство екології та природних ресурсів веде два онлайн-реєстри ОВД: один для оцінок, проведених до 2024 року, а другий — для оцінок, починаючи з 2024 року. Сайт Міністерства містить розділ «Моніторинг довкілля», де публікуються звіти про стан довкілля, якість повітря та інша екологічна інформація. Національна онлайн-платформа «Екосистема», яку адмініструє Міністерство довкілля, забезпечує централізований доступ до екологічної інформації, що публікується різними державними установами. Цей веб-портал надає посилання на численні джерела інформації (у тому числі результати

	державного моніторингу, реєстри спеціальних дозволів на використання природних ресурсів, викиди забруднюючих речовин). Звіт ІПВГ зазначає, що ведеться робота над збільшенням обсягу інформації, що публікується на платформі. У 2022 році Міністерство створило застосунок «ЕкоЗагроза» для збору та фіксації інформації про екологічні загрози. Портал використовувався для реєстрації інформації, пов'язаної з екологічною шкодою, заподіяною російським вторгненням. Кадастри надають дані про екологічні аспекти (наприклад, воду, ліси). Уряд також веде реєстр об'єктів, які вважаються основними об'єктами забруднення та мають шкідливий вплив на довкілля. Звіт ІПВГ містить дані екологічного моніторингу, які Незалежний адміністратор отримав на запит від Державної служби статистики. Вони включають дані моніторингу управління відходами та водними ресурсами, а також дані про викиди парникових газів на рівні секторів та компаній. Крім того, Звіт ІПВГ містить дані про санкції за порушення екологічних норм. У зв'язку з запровадженням воєнного стану у 2022 році, доступ до багатьох реєстрів та порталів відкритих даних обмежили. З 2023 року доступ поступово відновлюється. Зацікавлені сторони відзначають, що охорона довкілля — ключовий пріоритет видобувних галузей України. Зацікавлені сторони — представники громадянського суспільства вважають, що важливо зберегти доступ громадськості до екологічної інформації, незважаючи на обмеження, пов'язані з воєнним станом. Вони відмічають, що ІПВГ відіграє провідну роль в оприлюдненні інформації та є прикладом для інших секторів економіки. Також вони висловили зацікавленість у подальшому оприлюдненні екологічної інформації через ІПВГ.
Нові коригування та рекомендації	
- Відповідно до Вимоги 2.4, Україні слід, за можливості, опублікувати повний текст усіх ліцензій та контрактів, у тому числі УРП, підписаних з січня 2021 року, з поправками, додатками, додатковими угодами, а також повний перелік чинних договорів, укладених в Україні. - Для ефективного виконання Вимоги 6.4, Україну закликають до подальшого вивчення можливості оприлюднення екологічної інформації рівня громадських проєктів.	

Ліцензії та права власності (Вимоги 2.2, 2.3)

Огляд прогресу виконання за модулем

Як і під час попередньої валідації, Україна підтримує високий рівень прозорості щодо ліцензій та майнових прав. Звітність ІПВГ чітко описує процеси ліцензування та надає огляд етапів

прийняття рішень за різними видами ліцензій та підрядниками. Український уряд веде реєстр ліцензій видобувного сектора, який відповідає вимогам Стандарту ІПВГ.

На прозорість у даній галузі суттєво вплинуло запровадження воєнного стану після повномасштабного російського вторгнення. Доступ до державного ліцензійного реєстру обмежений через чутливість інформації. Зацікавлені сторони вважають обмеження пропорційними у контексті безпеки та висловлюють упевненість, що прозорість відновиться після скасування воєнного стану. Щоб пом'якшити обмеження, ІПВГ України оприлюднила на власному порталі даних перелік ліцензій та угод на видобуток разом з усією інформацією, що вимагається Стандартом ІПВГ, окрім координат об'єктів.

Прогес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Надання договорів та ліцензій (Вимога №2.2) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 2.2 повністю виконана, аналогічно до попередньої валідації. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, не надали жодних зауважень щодо потенційних пробілів у даній сфері. Міжнародний секретаріат вважає, що мета забезпечення розуміння громадськістю процесів, що використовуються для надання контрактів та ліцензій, виконана. Звітність ІПВГ включає опис процесів надання ліцензій, укладання УРП та інших видів договорів. У Звіті ІПВГ надається покроковий опис ліцензування та укладання договорів. Державна служба геології та надр України заявила, що протягом звітного періоду відхилень від установлених законодавством процедур не зафіксовано. БГЗО не виявила жодних відхилень. Аукціони ліцензій проводяться через урядовий портал. Звіт ІПВГ містить інформацію про аукціони, проведені у 2022 році, зокрема про переможців та учасників. Зацікавлені сторони назвали урядовий портал одним з найпрозоріших у світі. У звіті ІПВГ зазначається, що рішення про надання ліцензій ґрунтуються насамперед на фінансових факторах, тобто ліцензії надаються тим, хто пропонує найвищу ціну. Нормативно-правові акти передбачають деякі підстави для відмови у видачі ліцензії, зокрема відсутність інформації про бенефіціарних власників або розбіжності між наданою інформацією та інформацією, що міститься в державному реєстрі бенефіціарних власників (див. нижче). УРП укладаються на конкурсній основі, але неможливі в електронному форматі. Технічні та фінансові критерії визначаються Кабінетом Міністрів та оприлюднюються. Зацікавлені сторони не висловили жодних зауважень щодо можливих пробілів прозорості, пов'язаних з укладанням УРП. У звітному році у видобувному секторі видали 295 ліцензій. У гірничодобувному секторі — 246 ліцензій, 158 з яких — без проведення аукціону. У нафтогазовому секторі видали 49 ліцензій, з яких 48 — без проведення аукціону.

	Згідно зі звітом ІПВГ, у 2022 році не відбулося жодної передачі ліцензії. Тимчасове законодавство заборонило передачу ліцензій у видобувному секторі, нафтогазовій та гірничодобувній галузях. Державна служба геології та надр України відповіла на запит та підтвердила відсутність суттєвих відхилень від встановленої законом процедури при наданні ліцензій у 2022 році.
Реєстр ліцензій (Вимога № 2.3) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 2.3 повністю виконана. Зацікавлені сторони не надали жодного зауваження щодо можливих недоліків прозорості у даній сфері. Міжнародний секретаріат вважає, що, незважаючи на суттєвий вплив воєнного стану на реалізацію даної вимоги, мета забезпечення публічного доступу до всебічної інформації про права власності на родовища та видобувні проекти повністю досягнута завдяки зусиллям ІПВГ щодо збереження ключових даних у відкритому для громадськості доступі. До введення воєнного стану у 2022 році публічний доступ до інформації про ліцензії у видобувному секторі забезпечувався через онлайн-реєстр «Геоінформ». Відповідно до звіту ІПВГ, даний реєстр дозволяв здійснювати пошук чинних, недійсних та призупинених ліцензій та охоплював всю інформацію, що вимагається Стандартом ІПВГ. Портал також містив скановані копії ліцензій разом з договорами про умови користування надрами та робочими програмами. Деяка інформація про ліцензії збиралася і на інших урядових веб-сайтах, зокрема веб-сайті Держгеонадра, Державному геологічному порталі, Публічній кадастровій карті, Єдиному державному вебпорталі відкритих даних та порталі ІПВГ. У 2023 році уряд представив план створення Єдиної геоінформаційної системи для об'єднання численних онлайн-ресурсів. Система запущена у квітні 2025 року, але наразі не доступна для громадськості. На виконання даної вимоги суттєво вплинув воєнний стан через обмеження доступу до численних урядових порталів. Станом на листопад 2024 року доступ до більшості ліцензійної інформації та онлайн-реєстрів був обмеженим для державних службовців, які беруть участь у розгляді та затвердженні ліцензійних заявок. Однак, з метою відновлення доступу до інформації про ліцензії, видані протягом 2022 року, повний перелік ліцензій та угод про умови користування надрами доступний на Порталі ІПВГ. Даний ресурс включає ім'я власника ліцензії, сировину, що виробляється, дату подання заявки, дату закінчення терміну дії та дату видачі ліцензії, а також бенефіціарного власника, але не включає координати об'єктів. У відповіді на проект Звіту про оцінку БГЗО зазначила, що зацікавлені сторони можуть подати запит на отримання доступу до координат з інструкціями, опублікованими на веб-сайті Державної служби геології та надр. На думку зацікавлених сторін, обмеження доступу до ліцензійної інформації пропорційні в контексті війни. Враховуючи, що мішені російських військ — промислові об'єкти та енергетична інфраструктура, зацікавлені сторони вважали, що засекречення доступу до ліцензійних координат і карт критично важливе для національної безпеки. Однак представники громадського суспільства також підкреслили, що важливо продовжувати збирати дані та розкривати їх ретроспективно, як тільки дозволить безпека.
Нові коригування та рекомендації	

- Для ефективного виконання Вимоги 2.2 Україну закликають поширити практику надання ліцензій та передачі прав на укладення УРП на практику укладення УРП.
- Для ефективного виконання Вимоги 2.3, Україну закликають поступово оновлювати державний кадастровий портал для оприлюднення вичерпної інформації про майнові права, пов'язані з видобувними родовищами та проектами, у тому числі координати об'єктів. Для ефективного виконання Вимоги 2.3, Україну закликають забезпечити своєчасне відображення оновленої кадастрової інформації на порталі ІПВГ для досягнення мети, передбаченої Вимогою 2.3.

Бенефіціарна власність (Вимога 2.5)

Огляд прогресу виконання за модулем

Дотримання Вимоги 2.5 щодо бенефіціарних власників оцінена в повному обсязі під час валідації від 1 січня 2022 року відповідно до системи, затвердженої Радою у червні 2019 року⁴. Оцінювання складається з технічного аналізу та оцінки ефективності.

Технічний аналіз

Технічний аналіз надається в шаблоні «Прозорість» на аркуші «Вимога 2.5». Оцінка показує, що в Україні існує нормативно-правова база для збору та оприлюднення інформації про бенефіціарних власників. Дані про бенефіціарних власників збираються через публічний реєстр та через звітність ІПВГ. Дані про бенефіціарних власників — необхідна умова отримання ліцензії у видобувному секторі.

Попри впевнене лідерство у сфері прозорості бенефіціарної власності, оприлюднення інформації в Україні у 2022 році не повністю відповідало вимогам Стандарту ІПВГ. Зокрема, публічні дані не містили інформації про те, чи були бенефіціарні власники політично експонованими особами. Також не було даних про бенефіціарну власність юридичних осіб-нерезидентів. Зацікавлені сторони повідомили, що робота над усуненням даних недоліків ведеться. Змінами до законодавства від 2024 року передбачено розкриття інформації про бенефіціарних власників-нерезидентів в Україні у Державному реєстрі. У квітні 2025 року набули чинності зміни до Звіту про платежі на користь держави, які вимагають включення інформації про політично значущих осіб до обов'язкової звітності ІПВГ для всіх видобувних компаній.

Оцінка ефективності

Розкриття інформації про бенефіціарних власників може бути неповним або неточним, із потенційними розбіжностями між інформацією, доступною в державному реєстрі, та даними, розкритими через ІПВГ. Звітність ІПВГ висвітлює розбіжності, а БГЗО розглядає їх та оцінює механізми гарантій надійності інформації про бенефіціарних власників. Уряд запровадив заходи щодо притягнення компаній до відповідальності за подання недостовірної інформації про бенефіціарних власників.

Зацікавлені сторони відзначили, що раніше Україна була світовим лідером у оприлюдненні даних про бенефіціарних власників. Зацікавлені сторони відзначили, що дані про бенефіціарних власників були корисними для виявлення структур власності, які могли б поставити під загрозу національну безпеку або порушити санкції, особливо на етапі видання ліцензій.

⁴ <https://eiti.org/document/assessing-implementation-of-eitis-beneficial-ownership-requirement>.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Бенефіціарна власність (Вимога № 2.5) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 2.5 в основному виконана. Зацікавлені сторони відзначили, що Україна протягом багатьох років демонструвала значне міжнародне лідерство прозорості бенефіціарних власників. Однак вони визнали і пробіли в практиці оприлюднення інформації у 2022 році, що створювало перешкоди для досягнення мети — забезпечення громадського розуміння того, хто фактично володіє та контролює компанії видобувного сектора. Триває робота, спрямована на усунення даних пробілів і зацікавлені сторони, схоже, впевнені у майбутньому поновленні розкриття інформації. У звіті ІПВГ надається урядове визначення терміну «бенефіціарна власність», а також огляд законів, нормативно-правових актів та політик реєстрації та перевірки інформації про бенефіціарних власників. Інформація про бенефіціарних власників реєструється у державному реєстрі, відомому як «Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (або ЄДР), а також розкривається на порталі відкритих даних ІПВГ та у додатку до звіту ІПВГ. Звіт ІПВГ описує законодавчі та регуляторні зміни, запроваджені у 2022 та 2023 роках, а також заплановані реформи, які роз'яснюють аспекти виконання країною вимог щодо бенефіціарних власників. Законодавство зобов'язує розкривати інформацію про бенефіціарних власників під час реєстрації юридичних осіб. Компанії повинні оновлювати цю інформацію щоразу, коли відбуваються зміни. Інформація фіксується в ЄДР. Наявність інформації про бенефіціарних власників в ЄДР — обов'язкова умова для отримання ліцензії на видобуток корисних копалин. Інформація, розкрита в ЄДР, здебільшого відповідає вимогам ІПВГ. Однак вона не містить даних, які б дозволили ідентифікувати політично експонованих осіб (ПЕП). Дана інформація раніше була доступна через неурядові джерела, зокрема, Відкритий реєстр національних публічних діячів України. Однак у 2022 році доступ до реєстру закрили через воєнний стан. Нещодавно у формах звітності ІПВГ зробили спробу зібрати інформацію про ПЕП. Портал відкритих даних ІПВГ фіксує дану інформацію, але вона стосується лише підзвітних компаній, а не всіх компаній, які володіють ліцензією або подають заявку на її отримання. Бенефіціарні власники всіх компаній, які володіють ліцензіями або подають заявки на отримання ліцензій, представлені на веб-сайті національних аукціонів, але інформація про публічних діячів або нерезидентів на ньому відсутня. Ще один пробіл у повному виконанні вимоги пов'язаний з розкриттям інформації про бенефіціарних власників—нерезидентів, яка історично не була відображена в ЄДР. У 2022 році нерезиденту видавали лише одну ліцензію. Як наслідок, вплив даного пробілу на знання громадськості бенефіціарних власників у секторі був обмеженим. У 2022 та 2023 роках уряд запровадив регуляторні зміни для вирішення даної проблеми, хоча вони ще не набули чинності протягом звітного періоду даної Оцінки. У більш пізніх звітних періодах ІПВГ надавав дану інформацію для звітуючих компаній, що свідчить про прогрес у розкритті інформації. Згідно Звіту ІПВГ за 2023 рік, опублікованому в січні 2025 року, на інформацію про бенефіціарних власників подали запит до всіх підзвітних компаній, у тому числі компаній нерезидентів.

	Звіт ІПВГ зазначає, що розкриття інформації про бенефіціарних власників може бути неповним або неточним. У деяких випадках Незалежний адміністратор виявляв розбіжності між інформацією, наявною в ЄДР, та даними, розкритими через ІПВГ. Розбіжності висвітлено у додатку до звіту ІПВГ. БГЗО ІПВГ обговорила розбіжності, у тому числі пояснення, надані компаніями, та вирішила оцінити механізми, що гарантують надійність інформації про бенефіціарних власників. Нещодавно було запроваджено процедури притягнення компаній до відповідальності за подання недостовірної інформації про бенефіціарних власників. Зацікавлені сторони зазначили, що раніше Україна була світовим лідером у забезпеченні доступу громадськості до даних про бенефіціарних власників. Зацікавлені сторони також відзначили, що дані про бенефіціарних власників були корисними для виявлення структур, які можуть поставити під загрозу національну безпеку або порушити санкції. Хоча обмеження доступу у зв'язку з воєнним станом є відступленням від прозорості бенефіціарних власників, зацікавлені сторони вважають, що нинішній підхід забезпечує належний баланс між захистом інтересів національної безпеки та сприянням доступу громадськості до інформації. Існують також докази того, що уряд використовував дані про бенефіціарних власників в антикорупційних справах⁵. Зацікавлені сторони очікують повернення обов'язкової прозорості щодо бенефіціарних власників після скасування воєнного стану.
Нові коригування та рекомендації	
Відповідно до Вимоги 2.5, Україні слід надіслати вимогу усім компаніям, які володіють або претендують на отримання прав на видобуток нафти, газу та корисних копалин, на розкриття інформації про бенефіціарних власників, у тому числі їх зв'язки з політично значущими особами та власниками-нерезидентами.	

Частка державної власності (Вимоги 2.6, 4.2, 4.5, 6.2)

Огляд прогресу виконання за модулем

Після коригувальних дій щодо частки державної власності, визначених у [валідації від 2020 року](#), Україна ухвалила [поправки](#) до Закону «Про забезпечення прозорості в видобувних галузях», які запроваджують вимогу для державних підприємств (ДП) розкривати інформацію про фінансові взаємовідносини з державою у Звіті про платежі на користь держави. Це включає, але не обмежується, інформацією про повний перелік дочірніх компаній і міноритарних пакетів, дивіденди, що виплачуються державі, кредити та інші фінансові ресурси, залучені під державні гарантії, нерозподілений прибуток та квазіфіскальні витрати. ІПВГ України також досягла прогресу в чіткому визначенні державних підприємств та їх суттєвості. Після вторгнення уряд привласнив акції державних компаній, збільшивши свою частку власності, а також націоналізував компанії, які раніше були приватними. Фінансові деталі даних експропріацій не розкриваються, але зрозуміло, що йдеться про конфіскацію через володіння компаніями російськими олігархами.

Як і в більшості країн, що виконують вимоги ІПВГ, державні підприємства, які працюють у видобувному секторі, є стратегічними активами для країни. В умовах російського вторгнення українські державні підприємства стали мішенями. З іншого боку, уряд України в період, що підлягає звітуванню (2022 рік), а також у більш пізній період, привласнив акції або цілі компанії, здебільшого через Міністерство оборони.

⁵ Йдеться про українську гірничодобувну компанію «Ferrexpo», акції якої котируються на біржі у Великобританії. Українська прокуратура вимагає відшкодування збитків від найбільшого акціонера компанії Костянтина Жеваго, який перебуває в розшуку за підозрою у розкраданні коштів: [стаття «Financial Times»](#).

З огляду на стратегічний характер даних компаній, розкриття інформації, як для громадськості, так і у публічному звіті ІПВГ, обмежено через воєнний стан. Державні підприємства не мають мандату на збір доходів від компаній від імені уряду. Окрім звичайних платежів, які здійснюють всі компанії, державні підприємства сплачують дивіденди до держави та збирають дивіденди від компаній, в яких вони мають частку.

Незважаючи на значне цензурування інформації про державні підприємства (ДП), громадянське суспільство активно моніторить діяльність ДП. Міжнародний секретаріат знайшов підтвердження того, що медіа-ресурс «*Kyiv Independent*» випускає щотижневі огляди ДП, в яких також висвітлюється діяльність державних підприємств у видобувному секторі. Крім того, ситуація ретельно [моніториться](#) МВФ у рамках звітів МВФ за статтею IV.

Розробка підзаконних нормативних актів для сприяння звітуванню державних підприємств (ДП) наразі перебуває в процесі. ГБЗО працює над удосконаленням розкриття інформації та розробкою звітних форм для видобувних компаній, що стосуються структури власності, отриманих позик, невикладених позик/гарантій від держави, нерозподіленого прибутку та реінвестицій тощо.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Державна частка власності (Вимога № 2.6) <i>Переважно виконано з вдосконаленнями</i>	Оцінка Секретаріату свідчить про те, що Вимога 2.6 переважно виконана з вдосконаленнями, порівняно з попередньою валідацією, у якій дана вимога була оцінена як «Переважно виконана» («значущий прогрес»). Самооцінка БГЗО даної вимоги — «повністю виконано». Оцінка Секретаріату полягає в тому, що мета забезпечення ефективного механізму прозорості та підзвітності для добре керованих державних підприємств та державної участі майже досягнута. Хоча більшість технічних аспектів Вимоги 2.6 нафтогазового та гірничодобувного секторів обговорюються публічно, Секретаріат вважає, що мета виконана частково. Значна частина інформації засекречена через воєнний стан, зокрема правила та практики, що стосуються операційних та капітальних витрат ДП, корпоративного управління або державної власності у видобувних операціях. Звіт ІПВГ за 2022 рік розглядає кілька аспектів державної частки власності, відкоригованих з моменту останньої валідації України. Наприкінці 2021 року були ухвалені поправки до Закону «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях». Вони запровадили вимогу до державних підприємств розкривати інформацію про фінансові взаємовідносини з державою у звітах про платежі на користь держави, зокрема інформацію про повний перелік дочірніх компаній і міноритарні пакети, дивіденди, що виплачуються державі, кредити та інші фінансові ресурси, залучені під державні гарантії, а також нерозподілений прибуток. У нафтогазовому секторі Звіт ІПВГ за 2022 рік чітко перелічує державні підприємства, які працюють у даному секторі, а також їх володіння компаніями, що здійснюють діяльність у нафтогазовому секторі країни,

	зокрема ті, що належать дочірнім підприємствам державних компаній та спільним підприємствам. У звіті відображено зміни у структурі власності протягом звітного періоду відповідно до положення 2.6.а.ii. Участь держави у нафтогазовому секторі передбачає надходження доходів у вигляді дивідендів від двох державних підприємств: «Нафтогазу» та «Укрнафти». У звіті надано пояснення ролі державних підприємств та діючі правила, що регулюють перекази коштів між державними підприємствами та державою, нерозподілений прибуток, реінвестиції та фінансування з боку третіх сторін. Практика застосування цих правил в основному описана в публічних документах.⁶ У гірничодобувному секторі інформація про державну частку у суттєвих державних підприємствах (ДП) та приватних компаніях в основному доступна. Це стосується і більшості дочірніх компаній та спільних підприємств, у яких державні підприємства мають контрольні пакети акцій. Визначені частки в акціонерному капіталі дочірніх та асоційованих видобувних компаній, а умови, пов'язані з даними частками, оприлюднені. Державна участь передбачає надходження доходів у вигляді дивідендів від чотирьох державних підприємств: ДП «Львіввугілля», ДП «Мирноградвугілля», ДП «Первомайськвугілля» та АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія». Нормативні правила, що регулюють нерозподілений прибуток, реінвестиції, інвестиції з боку третіх сторін та виплата дивідендів державними підприємствами (ДП), підсумовуються через звітність ІПВГ. Фінансові практики в основному описані в публічних документах⁷. Дивідендні доходи деяких ДП надходять їх материнським компаніям. Дані щодо дивідендних доходів усіх суттєвих за розміром або впливом ДП видаються достатньо повними. Фінансування державних підприємств третіми сторонами розкривається у звіті ІПВГ та інших публічно доступних документах. Наприклад, останній звіт за статтю IV МВФ зазначає, що «Нафтогаз» отримав фінансування від ЄБРР. Між державними підприємствами та видобувними компаніями, а також між урядом і державними підприємствами існують численні договори позики та державні гарантії, що задокументовано у публічно доступних документах та звітності ІПВГ. Проте ані звіти, ані інші документи не визначають точні умови та графіки погашення кредитів, лише вказують, що дані кредити гарантовані державою. Міжнародному секретаріату не вдалося знайти детальну публічну інформацію про кредити та гарантії ДП, видані видобувним компаніям або конкретно державним підприємствам. У коментарях до проєкту валідаційного звіту БГЗО підкреслила, що всі державні гарантії загальнодоступні в Інтернеті. Вона також зазначила, що Звіт ІПВГ за 2023 рік містить умови та графіки погашення гарантованих державою кредитів для Укргазвидобування та Нафтогазу. Крім того, Державна казначейська служба України підтвердила відсутність простроченої заборгованості за кредитами під державні гарантії станом на 31 грудня 2023 року та вказала суму, яка наразі перебуває під державною гарантією (13,29 млн грн від НАК «Нафтогаз України»).
--	---

⁶ Наприклад, умови участі в угоді про розподіл продукції див. тут: <https://mev.gov.ua/storinka/uhody-pro-rozpodil-produktsiyi>

⁷ Наприклад, умови участі в угоді про розподіл продукції див. тут: <https://mev.gov.ua/storinka/uhody-pro-rozpodil-produktsiyi>

	У Звіті ІПВГ за 2022 рік згадується державне підприємство ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» («СхідГЗК»), яке займається видобутком уранових руд в Україні. Хоча за звітом підприємство відноситься до видобувного сектора, воно не враховане в огляді державних підприємств. У відповіді на проєкт валідаційного звіту БГЗО зазначає, що це ДП вважається несуттєвим, а тому не подало звіт про фінансові відносини з державою. ДП оприлюднюють аудиторські фінансові звіти, але введення воєнного стану надало можливість відстрочити їх публікацію, чим скористалися 13 державних підприємств. Однак основні фінансові показники підприємств доступні в Інтернеті з джерел третіх сторін.⁸
Продаж доходів держави у натуральній формі (Вимога № 4.2) <i>Не застосовується</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 4.2 не застосовується у звітному році, аналогічно до попередньої валідації, але застосовуватиметься в майбутньому. За результатами консультацій із зацікавленими сторонами та у Шаблоні прозорості зазначалося, що дана вимога не застосовуватиметься у звітному році. Державна служба геології та надр у звіті про платежі ІПВГ розкрила інформацію про передану державі оператором державну частку прибутку від природного газу за однією угодою про розподіл продукції («Угнівська УРП»). Оператор повідомив суму державної частки прибутку від нафти як нараховану, але не сплачену державі у натуральній формі. У лютому 2024 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову, згідно з якою Державна служба геології та надр та ДК «Газ України» призначені відповідальними за збір та реалізацію державної частки продукції, видобутої до прийняття даної постанови, що підтверджує, що у 2022 році уряд фізично не отримав державну частку газу.
Операції, пов'язані з державними підприємствами (Вимога № 4.5) <i>Переважно виконано з вдосконаленнями</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 4.5 переважно виконана з вдосконаленнями. Більшість зацікавлених сторін, з якими проводились консультації, вважають, що мета прозорості транзакцій ДП досягнута завдяки Звіту ІПВГ за 2022 рік, який, на їх думку, на сьогоднішній день містить найбільш повне розкриття інформації про транзакції ДП у відкритому доступі. Секретаріат погоджується з думкою зацікавлених сторін, однак зазначає, що частина інформації, пов'язаної з даними транзакціями, закрыта для загального доступу у звіті ІПВГ, а ДП дозволили затримувати публікацію перевірених фінансових звітів, що ще більше обмежує обсяг інформації, доступної для зацікавлених сторін. Це перешкоджає досягненню мети прозорості за Вимогою 4.5. Дана ситуація змушує Секретаріат зробити висновок, що мета даної вимоги переважно досягнута з вдосконаленнями порівняно з попередньою валідацією. Щодо платежів компаній на користь ДП, то у Звіті ІПВГ за 2022 рік перераховані дивіденди, сплачені суттєвими за впливом або розміром компаніями на користь ДП, але незрозуміло, чи отримували ДП інші платежі. За відсутності публічної фінансової звітності, основні статті фінансової звітності не дають змоги підтвердити або з'ясувати, чи отримували платежі інші ДП. У коментарях до проєкту валідаційного звіту БГЗО зазначає, що за винятком дивідендів, платежі, здійснені на користь ДП за звітний рік, не є суттєвими. На основі Звіту ІПВГ за 2022 рік Секретаріат розуміє, що ДП не здійснювали значних платежів на користь держави у 2022 році, окрім регулярних платежів за зобов'язаннями, включно з дивідендами.

⁸ <https://clarity-project.info/edr/00135390/finances>

	Щодо державних трансфертів ДП, то на національному веб-сайті ІПВГ зазначено загальну суму в 111,1 млрд грн. Дана сума виділена ДП для компенсації витрат, пов'язаних з виконанням спеціальних обов'язків (див. Вимогу 6.2). Розбивка за компаніями, схоже, не надана. Три інші перекази визначені у Звіті ІПВГ за 2022 рік та у Шаблоні прозорості та складають 3 941 390 390 тис. грн на реалізацію бюджетних програм на підтримку вугільної галузі. 12 700 000 тис. грн переказано на реалізацію бюджетних програм підтримки нафтогазової галузі. Загальний бюджет субвенцій становить 14 млрд грн. Дана інформація доступна і на порталі відкритих даних ІПВГ України. Вказано призначення та суму переказів, а також бенефіціара та тип отриманої допомоги до 2024 року. Дане розкриття інформації в режимі онлайн — один з найкращих прикладів прозорості державних трансфертів державним підприємствам. Щодо достовірності даних при розкритті інформації, БГЗО погодила процедуру розгляду питання якості даних та забезпечення достовірності фінансової інформації протоколом засідання БГЗО від 27.10.2023 року. Дивіденди від ДП на користь держави звіряються так само, як і інші суттєві платежі на користь держави. У коментарях до проєкту валідаційного звіту БГЗО підкреслила, що новий закон, прийнятий у 2025 році, відновив публікацію перевіреної фінансової звітності. Закон набуде чинності наприкінці серпня 2025 року.
Квазіфіскальні витрати (Вимога № 6.2) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 6.2 переважно виконана. Відповідно до консультацій із зацікавленими сторонами та Шаблону прозорості, мета прозорості щодо видатків, які фінансуються за рахунок видобувних галузей від імені уряду, що здійснюються державними підприємствами, в основному, досягнута. Типові квазіфіскальні операції у видобувних галузях України включають постачання природного газу за пільговими цінами підприємствам теплоенергетики, накопичення дебіторської заборгованості від державних підприємств газового сектору України за продаж природного газу населенню та підприємствам теплоенергетики, а також спеціальні зобов'язання за кредитними угодами. Крім того, у зв'язку із запровадженням воєнного стану у 2022 році на окремі підприємства державної групи «Нафтогаз» покладені спеціальні обов'язки щодо постачання газу для забезпечення загальносуспільних інтересів. У Звіті ІПВГ за 2022 рік визначено чотири форми потенційних квазіфіскальних витрат в Україні, всі з них — у газовому секторі. Лише одна з них була актуальною у звітному періоді — накопичення дебіторської заборгованості від ДП та дочірніх підприємств газового сектору за продаж природного газу за пільговими цінами. У звіті наводиться методологія розрахунку даних квазіфіскальних витрат, а також вказується, які саме державні підприємства беруть участь у даних витратах. Однак незрозуміло, чи можуть квазіфіскальні витрати застосовуватися в інших секторах галузі. Конкретна рекомендація Звіту ІПВГ за 2022 рік стосується відновлення обсягу таких витрат у найближчі роки. Крім того, розбивка за кожною витратою відсутня, наявна лише агрегована цифра загальної суми відповідних квазіфіскальних витрат. Характер кожної з даних квазіфіскальних операцій детально описаний на національному веб-сайті ІПВГ. У Звіті ІПВГ за 2022 рік описано здійснені витрати та наведено агреговану цифру накопичення дебіторської

	заборгованості від НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» за продаж природного газу, яка, схоже, є єдиним релевантним фінансовим рухом за звітний рік, проте не розбита за окремими транзакціями.
Нові коригування та рекомендації	
- Відповідно до Вимоги 2.6, Україні, за можливості, слід вжити заходів для відновлення належної практики розкриття інформації щодо ДП, яка існувала до війни, зокрема, про державну власність та корпоративне управління. - Відповідно до Вимоги 4.5, ІПВГ Україні слід забезпечити публічний доступ до вичерпної інформації про платежі компаній на користь ДП. За можливості, ДП також повинні відновити розкриття власної аудованої фінансової звітності. - Відповідно до Вимоги 6.2, Україна зобов'язана надавати інформацію про квазіфіскальні витрати в більш деталізованому вигляді для досягнення рівня прозорості, співмірного з іншими платежами та доходами.	

Виробництво та експорт (Вимоги 3.2, 3.3)

Огляд прогресу виконання за модулем

Незважаючи на те, що Україна є переважно аграрною країною, вона також є провідним виробником залізної, марганцевої та титанової руд. Країна також видобуває нафту, газ і вугілля, а також глини і пісок. Дані про виробництво та експорт в Україні доступні для громадськості через регулярні урядові публікації⁹, хоча деякі дані, пов'язані з видобувництвом сировини, тимчасово заблоковані у зв'язку з воєнним станом. Крім того, дані про видобуток та експорт також оприлюднюються на порталі даних ІПВГ на базі Міністерства енергетики¹⁰.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Виробництво (Вимога № 3.2) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 3.2 переважно виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, не висловили окремої думки щодо того, чи була досягнута мета забезпечення розуміння громадськістю обсягів видобутку корисних копалин та їхньої вартості. На думку Секретаріату, мета переважно виконана, за виключенням недоступної для громадськості повної інформації про обсяги та вартість видобутку вугілля та урану. Незважаючи на те, що більша частина обсягів та вартості видобутку недоступна у публічному звіті «Україна-2022», Міжнародний секретаріат визнає, що ключові зацікавлені сторони мають змогу отримати доступ до певної частини даної інформації з альтернативних джерел.

⁹ <https://www.ukrstat.gov.ua/>

¹⁰ <https://eiti.gov.ua/resursi-rozvidka-ta-vidobuvannya/>

	Враховуючи військову агресію Росії проти України та Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», інформація щодо обсягів видобутку кам'яного вугілля в Україні від Міністерства енергетики та Державної служби статистики є конфіденційною та не доводилась до відома Незалежного адміністратора. Тим не менш, при підготовці Звіту ІПВГ за 2022 рік використовувалися дані ДНВП «Геоінформ України» та частково дані зі Звіту України за 2022 рік. У відкритому доступі відсутня інформація про вартість продукції кам'яновугільної промисловості. Загальна виручка від реалізації товарної продукції в Україні у 2022 році та виручка від експорту включена до невідредагованої версії Звіту ІПВГ за 2022 рік на основі даних 8 з 11 компаній, які звітували про видобуток кам'яного вугілля. У відкритому доступі відсутня дезагрегована інформація про вартість видобутку природного газу, нафти та газового конденсату. Однак ІПВГ Україна провела розрахунки на основі середніх цін на природний газ, нафту та газовий конденсат у 2022 році. Аналогічно до попередньої валідації, не оприлюднено жодних даних щодо видобутку урану. Однак сторонні джерела, такі як Звіт про уран за 2022 рік Міжнародного енергетичного агентства та Агентства з ядерної енергії, містять цифри щодо видобутку урану в Україні. Невідредагований Звіт ІПВГ за 2022 рік також містить джерела даних про видобуток та інформацію про те, як обсяги та вартість видобутку, розкриті в ІПВГ, були розраховані в різних розділах для кожного мінералу, нафти та газу.
Експорт (Вимога № 3.3) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 3.3 повністю виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, вважають, що мета забезпечення розуміння громадськістю обсягів експорту видобувних товарів та оцінки експорту видобувних товарів повністю досягнута. Дані про експорт доступні як у вигляді обсягів, так і у вартісному вираженні для всіх секторів. Обсяги доступні як у вигляді агрегованих показників за товарами, так і в розрізі підвидів, наприклад, кам'яне вугілля та буре вугілля, а також за країнами призначення.
Нові коригування та рекомендації	
- Відповідно до Вимоги 3.2, Україні слід забезпечити розкриття обсягів та вартості видобутку всієї сировини, що видобувається в Україні, у тому числі вугілля, титанових, уранових та інших руд. - Для ефективного виконання Вимоги 3.3, Україна могла б використати імплементацію ІПВГ для більш систематичного розкриття даних про експорт видобувної сировини урядом та компаніями.	

Справляння доходів (Вимоги 4.1, 4.3, 4.4, 4.7, 4.8, 4.9)

Огляд прогресу виконання за модулем

Розкриття інформації про платежі у видобувному секторі буде повністю оцифровано в Україні з 2023 року на звітному порталі ІПВГ на базі веб-сайту Міністерства енергетики. Україна налагодила [автоматичний обмін інформацією](#) з Державною податковою службою України, що також дозволяє ІПВГ Україні оптимізувати обсяг даних для щорічного звіту ІПВГ. Звіти ІПВГ

України та цифровий портал надають найбільш дезагреговані дані, доступні для громадськості, про доходи від видобувних галузей з розбивкою за транзакціями та компаніями. В Україні доступне фінансове оприлюднення на рівні проєктів, хоча воно обмежується лише платежами роялті.

Розкриття ІПВГ України щодо доходів від транспортування, отриманих трьома державними підприємствами газового сектору за користування газотранспортною мережею третіми сторонами, з часу попередньої валідації підтримано та удосконалено, хоча потенціал для всебічності та достовірності даних щодо отриманих доходів ще не вичерпаний.

Публікація даних про видобувний сектор шляхом систематичного розкриття інформації забезпечує своєчасне звітування, яке зазвичай доступне для громадськості за умови, що затримка з оприлюдненням даних не перевищує двох років. Публікація щорічних звітів ІПВГ регулярна, затримка не перевищує дворічного терміну. Завдяки своєчасному розкриттю інформації Україна має можливість зробити імплементацію ІПВГ більш ефективною, розробивши механізм перевірки щорічного дотримання компаніями законодавчо встановлених вимог до звітності у розрізі країн.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Повне розкриття інформації про податки та доходи (Вимога № 4.1) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 4.1 повністю виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, вважають, що мета розуміння громадськістю внеску видобувних галузей у державні доходи досягнута. Секретаріат погоджується з даною оцінкою. Хоча перелік суттєвих компаній у Звіті ІПВГ за 2022 рік відредагували через воєнний стан, Міжнародний Секретаріат визнає, що ключові зацікавлені сторони мають доступ до даних про доходи, дезаггрегованих на рівні компаній, у невідредагованому звіті. Оцінка суттєвості, проведена НА, свідчить про вичерпність даних про доходи за звітний рік. Поріг суттєвості зазначений, а опис кожної суттєвої транзакції, відповідні визначення суттєвості та порогові значення наведені у Розділі 9 Звіту ІПВГ за 2022 рік. У звіті зазначено, що платежі, які безпосередньо не пов'язані з видобувною діяльністю, були виключені, наприклад, акцизний податок на імпортовані товари. У невідредагованому звіті суттєві компанії чітко визначені. НА отримав інформацію від 59 з 65 компаній, які звітували, що робить фактичну звірку повною на 94,55% з точки зору державних надходжень. У Звіті ІПВГ за 2022 рік перелік суттєвих компаній відредаговано, і, як наслідок, дезаггреговано доходи на рівні компаній. Доходи, як і раніше, оприлюднюються на рівні секторів та підсекторів. Розбіжності, виявлені під час звірки, та найпоширеніші причини їх виникнення належним чином задокументовані та пояснені. Після російського вторгнення запроваджено військовий збір, але він визнаний несуттєвим. Ставка рентної плати для газовидобувних компаній була тимчасово змінена таким чином, щоб вона застосовувалася лише до обсягів, проданих на міжнародному ринку. У результаті коригувальних дій, здійснених під час попередньої валідації, Україна включила показники доходів від видобутку урану та торію до загальних державних доходів (контекстуальна інформація, така як видобуток та

	геологорозвідувальні роботи, все ще вважається державною таємницею, див. 3.2). Отримані доходи становлять лише 0,16% від загальних державних доходів. Несуттєві доходи розкриваються державними установами в односторонньому порядку.
Забезпечення інфраструктури та бартерні угоди (Вимога № 4.3) <i>Не застосовується</i>	За оцінкою Секретаріату, вимога 4.3 залишається незастосовною в Україні. У шаблоні «Прозорість» БГЗО зазначила, що такі угоди в Україні наразі не укладені. На додаток до обговорень БГЗО, шаблони звітності, адресовані видобувним компаніям, містили питання щодо інфраструктурних угод між видобувними компаніями та державою.
Доходи від транспортування (Вимога № 4.4) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 4.4 переважно виконана, аналогічно до попередньої валідації. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, вважають, що мета забезпечення прозорості доходів ДП від транзиту газу повністю досягнута. Враховуючи недостатнє розкриття інформації операторами, що збирають плату за транспортування, Секретаріат вважає, що надійність розкритої інформації можна було б вдосконалити, і вважає, що мета вимоги 4.4 в основному досягнута. Доходи від транспортування існують і є істотними в Україні як для нафти, так і для газу. Кілька державних підприємств відповідають за збір платежів, що сплачуються приватними компаніями за транспортування товарів через територію країни трубопроводами: ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» («ОГТСУ») та «Укртрансгаз». Обсяги транспортування та пов'язані з ними доходи загальнодоступні та включають розбивку за транзакціями та компаніями. На порталі відкритих даних ІПВГ України оприлюднені платежі за транспортування, здійснені ОГТСУ до 2024 року, з розбивкою за компаніями, у тому числі їх обсяги та вартість. Звіт також містить детальний опис угоди, що стоїть за кожною транзакцією, і того, яке ДП отримало за неї плату. У Звіті ІПВГ за 2022 рік також наводяться дані про доходи від видобувного транспорту з розбивкою за окремими компаніями/клієнтами, але зазначається, що звірку платежів неможливо здійснити через правові бар'єри, які перешкоджають оператору газотранспортної інфраструктури публічно розкривати отримані доходи. У відкритому доступі недостатньо інформації про те, як конкретні заявлені правові бар'єри перешкоджають фактичному розкриттю розрізнених доходів оператора від транспортування. У 2022 році 24 суттєві компанії розкрили платежі, пов'язані з транспортуванням газу. Однак залишається незрозумілим, чи всі платежі, пов'язані з транспортуванням газу, наприклад, від «Газпрому», включили до цифр, оприлюднених у звіті ІПВГ.
Рівень розмежування інформації (Вимога № 4.7) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, вимога 4.7 переважно виконана. Більшість зацікавлених сторін, з якими проводились консультації, вважають, що мета забезпечення розмежування у публічному розкритті інформації про платежі компаній та доходи держави від видобутку корисних копалин, а також надання громадськості можливості оцінити, якою мірою уряд може контролювати надходження доходів, як це визначено його правовою та фіскальною базою, переважно виконана. На думку Секретаріату, мета в основному досягнута, враховуючи обмеженість розкриття інформації на рівні проєктів.

	Звірені фінансові дані у Звіті ІПВГ за 2022 рік подані з розбивкою за транзакціями та компаніями, а також державними установами-реципієнтами, але не за проєктами. Закон про ІПВГ в Україні дозволяє розкривати більш деталізовану інформацію, ніж платежі за державними звітами податкових служб, через консолідовані звіти до Міністерства енергетики для всіх видобувних секторів. Наприклад, у вугільному секторі Україна розкриває через звітність ІПВГ перелік усіх проєктів для 7 суттєвих ДП, а також суми роялті, що сплачуються за кожним з них. Що стосується звітності на рівні проєктів, то рішення БГЗО¹¹ чітко характеризує поняття проєктів видобувної діяльності: контракти про розподіл продукції в нафтогазовому секторі, ліцензії на видобуток у гірничодобувному секторі (які, як видається, також охоплюють ліцензії на геологорозвідувальні роботи) та ліцензії на транспортування. В ІПВГ України визначено лише один вид доходів, який звітується на основі проєкту: роялті. Однак консультації підтвердили, що інші суттєві доходи стягуються на проєктній основі, і підкреслили можливість для України вдосконалити деталізацію розкриття фінансової інформації.
Своєчасність даних (Вимога №4.8) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 4.8 повністю виконана. На думку Секретаріату, мета забезпечення своєчасного розкриття інформації про державні доходи від видобутку нафти, газу та гірничодобувної промисловості виконана, оскільки вона актуальна для інформування громадськості та формування політики. БГЗО затвердила поточний звітний період, охоплений звітом ІПВГ, у лютому 2023 року. Звіти ІПВГ зазвичай публікуються задовго до дворічного терміну, а систематичне розкриття інформації на урядовому веб-сайті та компаніями іноді буває ще оперативнішим, що надає громадськості доступ до даних майже в режимі реального часу. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, вважають, що мета досягнута.
Якість та забезпечення даних (Вимога № 4.9) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 4.9 в основному виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, вважають, що мета повністю досягнута. Більшість технічних аспектів Вимоги 4.9 вирішено, очікується публікація компаніями аудиторських звітів. Ряд компаній не опублікували аудировану фінансову звітність через воєнний стан, що обмежує здатність Міжнародного секретаріату оцінити достовірність фінансової звітності за 2022 рік. Таким чином, Міжнародний секретаріат вважає, що ширша мета — сприяти зміцненню систем і практик аудиту та підтвердження довіри до фінансової звітності на рівні уряду та компаній — не виконана в повному обсязі, а отже, вимога переважно виконана. Звіт ІПВГ України за 2022 рік надає надійну методологію забезпечення якості, яка пов'язує звітність ІПВГ із наявними перевіреними фінансовими даними на основі всебічного огляду обов'язкових процедур аудиту та підтвердження перевірки аудитором фінансової звітності суттєвих суб'єктів господарювання за звітний період. Крім того, всебічність та достовірність даних мають підтвердити видобувні компанії (приватні та державні) підписами вищих посадових осіб цих компаній та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (за наявності висновків) для кожної компанії. Для центральних та регіональних органів державної влади — підписами керівників відповідних органів, а також на основі принципів взаємодії між різними державними установами.

¹¹ Див. [Протокол засідання БГЗО від 27 жовтня 2023 року](#)

	31 суттєва компанія не надала необхідних гарантій якості оприлюднення для ІПВГ. Дані компанії перелічені у Додатку 11 Звіту ІПВГ. Разом вони отримують понад 41% від загальних державних доходів. Дана інформація також відредагована через воєнний стан. Всі державні установи завірили свою звітність ІПВГ. Звіт ІПВГ за 2022 рік містить оцінку НА щодо вичерпності звірених фінансових даних, але аналогічна оцінка надійності відсутня. У Звіті ІПВГ за 2022 рік надано низку рекомендацій, а також чітко прокоментовано стан виконання рекомендацій, наданих у звітах ІПВГ за 2020 та 2021 роки. Хоча вимогу можна вважати «повністю виконаною», відсутність дотримання узгоджених процедур забезпечення якості майже половиною компаній, що звітують, викликає занепокоєння, так само як і коментарі до звіту ІПВГ щодо складнощів із забезпеченням надійності через нові положення, запроваджені під час вторгнення в Україну.
Нові коригування та рекомендації	
- Для ефективного виконання Вимоги 4.1 Україну закликають надати аналіз динаміки платежів за звітний період, що особливо актуально з огляду на контекст. - Для ефективного виконання Вимоги 4.3 БГЗО закликають активно моніторити застосовність даної вимоги в змінних умовах. - Після завершення конфлікту Україна зобов'язана буде розкривати достовірні та повні дані відповідно до вимоги 4.4. У проміжний період БГЗО закликають відобразити в документах чіткий план подолання бар'єрів для посилення громадського контролю над значними фінансовими надходженнями від транспортування нафти і газу в країні. - Відповідно до Вимоги 4.7, Україна зобов'язана розкривати дані на рівні проєктів про всі суттєві платежі, що стягуються на проєктній основі. Україна могла б скласти перелік усіх потоків надходжень, що стягуються на рівні проєктів, щоб комплексно відобразити потенційні оприлюднення на рівні проєктів. - Відповідно до Вимоги 4.9, Україна зобов'язана забезпечити достовірність розкриття інформації про платежі компаній від нафтової, газової та гірничодобувної галузей.	

Управління доходами (Вимоги 5.1, 5.3)

Огляд прогресу виконання за модулем

Більшість податків і платежів видобувної галузі в Україні спрямовуються до державного бюджету. Однак деякі з них зараховуються до обласних, районних та місцевих бюджетів. [Бюджетний кодекс України](#) визначає порядок розподілу податкових надходжень між державним та місцевими бюджетами. У січні 2018 року в Україні [набув чинності](#) Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату». Закон передбачає, що 2% рентної плати, сплаченої підприємствами, спрямовується до обласних бюджетів, 2% — до районних бюджетів та 1% — до бюджетів місцевого самоврядування за місцем розташування (видобутку) відповідних природних ресурсів. Ці перерахування добре описані та відстежуються на практиці у Звіті ІПВГ за 2022 рік.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Розподіл доходів від видобувних галузей (Вимога № 5.1) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 5.1 повністю виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводилися консультації, вважають, що мета відстеження надходжень від видобувних галузей до державного бюджету та забезпечення такого ж рівня прозорості та підзвітності щодо надходжень від видобувних галузей, які не обліковуються в державному бюджеті, досягнута. У січні 2018 року в Україні набув чинності Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату». Закон передбачає, що 2% рентної плати, сплаченої підприємствами, спрямовується до обласних бюджетів, 2% — до районних бюджетів та 1% — до бюджетів місцевого самоврядування за місцем розташування (видобутку) відповідних природних ресурсів. Решта 95% рентних платежів спрямовуються до загального фонду державного бюджету. Податки та інші платежі, що сплачуються видобувними компаніями державі або перераховуються до місцевих бюджетів, зараховуються до загальних фондів та можуть використовуватися на фінансування будь-якої статті. Єдиний соціальний внесок призначений для використання на потреби Пенсійного фонду та інших фондів соціального страхування у пропорції, визначеній законодавством, але це загальне правило, яке не є специфічним для видобувних галузей. Крім того, даний внесок здійснюється від імені працівників, а не компаній, і як такий не вважається платежем компанії. Аналогічно, екологічний податок розподіляється між різними бюджетами (див. Вимоги 2.1 та 5.1) і має витратитися на охорону довкілля. Це загальне правило, яке не є специфічним для видобувних галузей. Правила розподілу екологічного податку між бюджетами чітко описані у Звіті ІПВГ за 2022 рік.
Управління доходами та витратами (Вимога № 5.3) <i>Не оцінюється</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 5.3 не оцінюється, оскільки деякі бажані аспекти все ще потребують доопрацювання. На думку зацікавлених сторін, з якими проводилися консультації, а також відповідно до шаблону прозорості, мета вимоги повністю досягнута, але не перевиконана, оскільки доступ до певних аудиторських звітів щодо управління бюджетом закритий через воєнний стан. З огляду на наявні зразкові систематичні оприлюднення інформації, Міжнародний секретаріат вважає, що мета посилення громадського контролю за управлінням надходженнями від видобувних галузей, використанням надходжень від видобутку корисних копалин для фінансування конкретних державних видатків та положень, що лежать в основі бюджетного процесу, повністю досягнута, але не перевиконана. Доходи від видобувного сектору не призначені для конкретних програм або інвестицій в Україні, за винятком двох специфічних платежів, не пов'язаних з видобутком корисних копалин, а саме: соціального внеску та екологічного податку (див. Вимогу 5.1). Звіт ІПВГ за 2022 рік всебічно характеризує бюджет країни та процеси аудиту та надає посилання на загальнодоступну інформацію про бюджетування та видатки. Відповідно до вимог Стандарту ІПВГ, Україна систематично оприлюднює агреговану інформацію щодо управління доходами та видатками

	через онлайн-платформу «open budget»¹². Крім того, Веб-портал використання публічних коштів¹³ містить детальні та своєчасні дані про податки та платежі. Дана інформація дезагрегована за видами діяльності, що дає змогу ідентифікувати специфічний внесок видобувних галузей у розрізі платників податків, кодів надходжень та регіонів чи муніципалітетів. Інформація щодо обсягів видобутку та цін на сировинні товари, стабільності доходів, залежності від ресурсів або прогнозування доходів загалом, не виглядає доступною для численних сировинних товарів, що видобуваються в Україні.
Нові коригування та рекомендації	
- Для ефективного виконання Вимоги 5.1 Україну закликають систематично оприлюднювати інформацію про розподіл бюджету між регіонами та муніципалітетами. - Для ефективного виконання Вимоги 5.3 Україну закликають доповнити виняткове розкриття інформації про управління доходами та витратами інформацією про прогнозування доходів та залежність від ресурсів.	

Субнаціональний внесок (Вимоги 4.6, 5.2, 6.1)

Огляд прогресу виконання за модулем

Україна досягла прогресу у забезпеченні розкриття інформації про субнаціональні трансферти від видобувного сектору. У січні 2018 року в Україні набув чинності Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату». Закон передбачає, що 2% рентної плати, сплаченої підприємствами, спрямовується до обласних бюджетів, 2% — до районних бюджетів та 1% — до бюджетів місцевого самоврядування за місцем розташування (видобутку) відповідних природних ресурсів. Перерахування детально описані та відстежуються на практиці у Звіті ІПВГ за 2022 рік.

Наявна документація та консультації із зацікавленими сторонами свідчать про те, що субнаціональні платежі не застосовуються в Україні. Українське законодавство не містить поняття обов'язкових соціальних витрат видобувних компаній і не надає перелік випадків обов'язкових витрат видобувних компаній. Як наслідок, видобувні компанії звітують про добровільну участь у соціальних проєктах в односторонньому порядку. У 2022 році ІПВГ України також включила до оприлюднення інформації про соціальні та екологічні витрати визначний внесок компаній у допомогу місцевим громадам, які постраждали від війни.

Прогрес виконання вимог та коригувальні дії

Детальна оцінка прогресу виконання кожної Вимоги ІПВГ або коригувальна дія надається у шаблонах для збору даних, наведених у додатку до даного звіту.

¹² <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2023&budgetType=NATIONAL>, доступ отримано у листопаді 2024 р.

¹³ <https://map.tax.gov.ua/main>, доступ отримано у листопаді 2024 р.

Вимога та оцінка виконання вимоги ІПВГ	Короткий огляд прогресу виконання вимоги ІПВГ
Субнаціональні платежі (Вимога № 4.6) <i>Не застосовується</i>	За оцінкою Секретаріату, вимога 4.6 не застосовується. Хоча деякі податки повністю або частково розподіляються до місцевих бюджетів, вони сплачуються на рахунки Державного казначейства України в Національній податковій службі. Місцеві органи влади не отримують безпосередньо платежі від видобувних компаній і не розпоряджаються ними.
Субнаціональні перекази (Вимога № 5.2) <i>Повністю виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 5.2 повністю виконана. Зацікавлені сторони в цілому вважають, що загальна мета досягнута. На думку Секретаріату, мета надання можливості зацікавленим сторонам на місцевому рівні оцінити, чи передача та управління субнаціональними трансфертами доходів від видобувної промисловості відповідають встановленим законодавством правам, досягнута, враховуючи оприлюднення урядом та ІПВГ України достатніх даних для забезпечення основи для громадських дискусій щодо субнаціональних трансфертів. Субнаціональні трансферти, пов'язані з видобувним сектором, діють і є суттєвими в Україні. Оприлюднення включають суттєві трансферти між центральним урядом та кожним відповідним субнаціональним органом влади. Наведено формулу розподілу доходів для кожного потоку надходжень, на який це впливає. Бюджетний кодекс України містить детальну інформацію щодо відсоткового розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів. Це також описано у Розділі 6.5 Звіту ІПВГ, стор. 205–233. Також розкривається фактична сума перерахованих коштів. У поєднанні із загальною сумою, сплаченою за кожною транзакцією, можна розрахувати теоретичну суму, а також будь-яку розбіжність між формулою розподілу доходів і фактично перерахованою сумою, дезагредовану за місцевими органами влади.
Соціальні та екологічні витрати (Вимога № 6.1) <i>Переважно виконано</i>	За оцінкою Секретаріату, Вимога 6.1 переважно виконана. Зацікавлені сторони, з якими проводились консультації, вважають, що мета забезпечення розуміння громадськістю соціальних та екологічних внесків видобувних компаній та створення основи для оцінки дотримання видобувними компаніями юридичних та договірних зобов'язань щодо здійснення соціальних та екологічних витрат повністю досягнута. На думку Секретаріату, відсутність ясності щодо наявних та суттєвих обов'язкових соціальних витрат, передбачених видобувними контрактами — слабка сторона у поточному оприлюдненні інформації, і тому Секретаріат вважає, що мета досягнута частково. Для забезпечення обов'язкових соціальних витрат, УРП передбачають договірні зобов'язання щодо фінансування соціальних або інфраструктурних проєктів. Істотні умови деяких УРП та відповідні витяги з них опубліковані на офіційному сайті Міненерго у 2022 році. Однак дані витяги не містять переліку отримувачів соціальних виплат та чітких умов виплати. У більшості випадків також відсутня інформація про суми, тому висновки про їхню суттєвість зробити неможливо. На інформацію про соціальні витрати за УРП надсилався запит в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2022 рік, але даних про жодні соціальні виплати за УРП компанії не надали. Добровільні соціальні витрати за 2022 рік оприлюднені на порталі ІПВГ. Вони в односторонньому порядку розкриті видобувними компаніями. Добровільні

	соціальні витрати, отримані урядом, становлять 17 851 050 грн. Оскільки деякі витрати здійснювалися на армію та медичні заклади, їх неможливо розподілити за бенефіціарами. Дана інформація відредагована у Звіті ІПВГ за 2022 рік. Щодо екологічних витрат, єдиним обов'язковим платежем є екологічний податок, який розглядається як суттєвий платіж (див. Вимогу 4.1), і тому на нього поширюються ті ж самі гарантії надійності, що й на будь-який інший суттєвий потік надходжень. Добровільні екологічні платежі неможливо відокремити від добровільних соціальних витрат категорії «природоохоронні заходи». Окрім регулярних соціальних витрат, у Таблиці 7.17 Звіту ІПВГ за 2022 рік також оприлюднено винятковий гуманітарний внесок від видобувних компаній.
Нові коригування та рекомендації	
• Для ефективного виконання Вимоги 5.2, Україна могла б використати розкриття інформації про фактичні субнаціональні трансферти для діагностики ефективності трансфертів, надаючи громадськості теоретичні суми та порівнюючи їх з фактично отриманими трансфертами. • Відповідно до Вимоги 6.1, Україна зобов'язана встановити, чи видобувними контрактами передбачені обов'язкові соціальні виплати, і у відповідних випадках оприлюднити інформацію про них з належним рівнем деталізації.	

Довідкова інформація

Огляд видобувних галузей

Огляд видобувних галузей доступний на веб-сторінці ІПВГ, на [сторінці країни](#) Україна.

Історія імплементації ІПВГ

Історія імплементації доступна на веб-сторінці ІПВГ, на [сторінці країни](#) Україна.

Пояснення процесу валідації

Огляд процесу валідації доступний на веб-сайті ІПВГ¹⁴. [Керівництво з валідації](#) містить детальні вказівки щодо оцінювання виконаних вимог ІПВГ, а більш детальна сторінка [Процедура валідації](#) висвітлює стандартизовану процедуру проведення валідації Міжнародним Секретаріатом ІПВГ.

До команди підтримки впровадження вимог Міжнародного секретаріату в країні увійшли Ліза Свіланд і Марк Бернетт, а до команди валідації — Крістіна Бергер, Себастьян Сахла і Хьюго Парет. Внутрішній моніторинг з метою забезпечення якості проводили Гей Алессандра Орденес, Баді Балде та Марк Бернетт.

Конфіденційність

Детальні шаблони збору та оцінки даних були переглянуті Міжнародним секретаріатом, але не доступні публічно через виняткові обставини, що склалися під час процесу валідації.

Згідно з практикою надання коментарів зацікавлених сторін у валідаційних звітах ІПВГ, коментарі надаються за групами інтересів без зазначення імені та організації зацікавленої сторони. У разі відповідного запиту конфіденційність осіб зацікавлених сторін зберігається, а коментарі не відносять до груп інтересів. Даний проєкт звіту надається зацікавленим сторонам з метою консультування і залишається конфіденційним робочим документом до прийняття Радою рішення за питанням.

Графік проведення валідації

Валідація України ініційована 1 жовтня 2024 року. [Публічне звернення до зацікавлених сторін](#) оприлюднене 1 липня 2024 року. Консультації із зацікавленими сторонами проводилися в онлайн-форматі у листопаді 2024 року. Проєкт валідаційного звіту підготовлений 30 квітня 2025 року. Після отриманих 28 травня коментарів БГЗО, валідаційний звіт був доопрацьований та поданий на розгляд Ради ІПВГ.

¹⁴ Див. <https://eiti.org/validation>

Джерела

- Файл збору даних для валідації: «Участь зацікавлених сторін»
- Файл збору даних для валідації: «Прозорість»
- Файл збору даних для валідації: «Результати та вплив»

Додаток А: Адаптована імплементація

У [березні 2021 року](#) та [жовтні 2023 року](#) Рада ІПВГ прийняла запит багатосторонньої групи зацікавлених сторін ІПВГ України на адаптовану імплементацію Стандарту ІПВГ у видобувних галузях з урахуванням окремих територій, окупованих Росією. Запит відносився до звітності ІПВГ за 2022 та 2023 роки. Погоджуючи рішення про адаптовану імплементацію, Рада ІПВГ відмітила, що через війну Росії проти України уряд наразі не має можливості зобов'язати компанії та місцеві органи влади на окупованих територіях до участі у процедурі ІПВГ. У випадках, коли від вказаних суб'єктів не вдавалося отримати вичерпну інформацію, від багатосторонньої групи зацікавлених сторін запитувалися посилання на альтернативні загальнодоступні джерела інформації. Цикл звітності ІПВГ за 2022 рік містив оцінку повноти інформації та висвітлював прогалини наявних даних.

Крім того, через запровадження воєнного стану значну частину інформації вилучили з публічних вебсайтів та документів, а окремі розділи Звіту ІПВГ за 2022 рік відредагували. Тим не менш, Україна надала невідредаговану версію Звіту ІПВГ за 2022 рік БГЗО, Міжнародному секретаріату та Раді ІПВГ, що на практиці забезпечило доступ ключових зацікавлених сторін до необхідних даних. Дана невідредагована версія стала основою для технічної оцінки, аналогічно до інших валідацій. Оцінка враховує обсяг відредагованої інформації та її потенційний вплив на досягнення основної мети кожної з вимог.

Щодо впливу війни на видобувну діяльність, важливо зазначити, що значні запаси вугілля, нафти та газу знаходяться на окупованих територіях. За даними Блюма та ін., 76,50% запасів природного газу розташовані у східному регіоні, а 14,24% та 9,26% — у західному та південному нафтогазових регіонах. У розрізі адміністративних районів найбільші запаси природного газу знаходяться у Харківській, Полтавській та Львівській областях — 39,75%, 29,50% та 9,55% від загальних запасів України відповідно. З 467 родовищ природного газу в Україні 101 розташоване в Полтавській області, 83 — у Харківській та 76 — у Львівській.

Певні запаси критично важливих і стратегічних корисних копалин гірничодобувного сектора знаходяться на окупованих або спірних територіях.

Ключові документи імплементації ІПВГ, такі як робочий план та звіт ІПВГ, задокументували збитки, завдані нафтогазовому та гірничодобувному сектору.

Оцінка контролю над територією станом на 7 квітня 2025 року, за даними Інституту дослідження війни та проекту «Критичні загрози» Американського інституту підприємництва

Малюнок 1: Оцінка контролю територій України на час проведення консультацій з валідації із зацікавленими сторонами у листопаді 2024 року. Джерело: Інститут дослідження війни, березень 2025 р. [Посилання](#)